



Hjørring Kommune



Miljøgodkendelse af rugeægproduktionen på Harpsøvej 65, 9830 Tårs

– udvidelse fra 108,6 DE til 208,4 DE.

§ 11

Lov nr. 1572 af 20.
december 2006 om
miljøgodkendelse mv.
af husdyrbrug



Dato for gyldighed

30. november 2011

Teknik og Miljø
Jørgen Fibigersgade 20
9850 Hirtshals
Telefon 72 33 67 30
teknik-miljoe@hjoerring.dk
www.hjoerring.dk

Indholdsfortegnelse

1. Miljøgodkendelsens omfang	3
1.1. Resumé	3
1.2. Offentlighed	3
1.3. Klagevejledning m.v.	4
1.4. Gyldighed	4
1.5. Meddelelsespligt	4
1.6. Revurdering af miljøgodkendelsen	4
1.7. Miljøgodkendelsens indhold og vurderinger	4
2. Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	5
2.1. Anlæggets beliggenhed i forhold til fredninger, bygge- og beskyttelseslinjer mv.	5
2.2. Placering i landskabet	5
3. Husdyrholdet og produktionsforhold	5
3.1. Husdyrholdet og staldanlæg	5
3.2. Fodring	7
4. Øvrige produktionsforhold	8
4.1. Øvrige produktionsforhold	8
Vilkår	8
4.2. Driftsforstyrrelser eller uheld	8
5. Gødningsproduktion og –håndtering	9
5.1. Fastgødning inkl. dybstrøelse	9
6. Gener fra husdyrbrugets anlæg	10
6.1. Lugt	10
6.2. Fluor og skadedyr	11
6.3. Støj, støv og lysgener fra anlægget og maskiner	11
6.4. Transport	11
7. Bedriftens påvirkninger af natur og miljø	11
7.1. Ammoniakfordampning og naturområder	11
7.2. Udbringningsarealer	13
7.3. Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter)	17
7.4. Fjord og hav	17
7.5. Grundvand	17
8. Egenkontrol, management samt alternativer løsninger	18
8.1. Management og egenkontrol	18
9. Bilag	19
Bilag 1. Miljøteknisk redegørelse (fra ansøger)	19
Bilag 2. Anlægstegning med nr. på bygningsafsnit og lagre	21
Bilag 3. Oversigtskort fra beredskabsplanen	22
Bilag 4. Detaljeret vurdering af påvirkninger af naturområder	23
Bilag 5. Udtalelse fra Brønderslev Kommune	32
Bilag 6. Detaljeret vurdering af påvirkning af fjord og hav	38
Bilag 7. Notat om Standardsædskifter og referencesædskifter	40

1. MILJØGODKENDELSENS OMFANG

1.1. Resumé

Erik Højholt Hansen, Terpetvej 350, 9830 Tårs har ansøgt om en miljøgodkendelse til udvidelse af rugeægsproduktionen på Harpsøvej 65, 9830 Tårs. Produktionen udvides fra 108,6 til 208,4 DE. I forbindelse med udvidelsen skal der bygges et nyt hønsehus, og to eksisterende hønsehuse forlænges. Der ud over skal der opføres 3 nye siloer syd for det nye hønsehus

Den ansøgte ejendom har CVR nr. 14906649. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af den vedlagte miljøtekniske beskrivelse bilag 1, og med de ændringer, der fremgår af godkendelsens vilkår.

Miljøgodkendelsen omfatter hele produktionen på Harpsøvej 65 samt alle dyrkningsarealer tilknyttet virksomheden.

Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt til Hjørring Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem første gang den 16-12-2010.

Hjørring Kommune har vurderet, at der kan meddeles godkendelse af den ansøgte produktion i henhold til de gældende regler¹. Miljøgodkendelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og betinget af følgende **vilkår**:

- Gyldighed (*vilkår 1.4.1*)
- Husdyrholdets sammensætning (*vilkår 3.1.1*)
- Fodring (*vilkår 3.2.1 og 3.2.2*)
- Vask af maskiner, redskaber m.v. (*vilkår 4.1.1 og 4.1.2*)
- Skriftlig aftalte med biogasanlæg (*vilkår 5.1.1*)
- Placering af markstak med komposteret dybstrøelse (*vilkår 5.1.2 og 5.1.3 og 5.1.4*)
- Særligt sædskifte i nitratfølsomme indvindingsområder (*vilkår 7.6.1*)

Nogle af vilkårene i denne miljøgodkendelse kræver registreringer på bedriften og dokumentation. En samlet oversigt over krav til egne registreringer og dokumentation er gengivet her

- Til dokumentation for, at vilkår vedr. besætningens produktionsniveauer er overholdt skal opbevares: Gødnings- og husdyrindberetning / andre kvitteringer for afsatte dyr.
- Til dokumentation for, at vilkår vedr. fodringen er overholdt skal opbevares: foderplaner/ foderkontrol / faktura og indlægssedler for indkøbt foder.
- Til dokumentation for, at vilkår vedr. sædskifter er overholdt skal opbevares: gødningsregnskaber og ansøgninger om støtte efter enkeltbetalingsordningen m.v..

Den nævnte dokumentation skal opbevares i mindst 5 år. Kommunen skal ved tilsyn og kontrol have adgang til al den nævnte dokumentation.

Det skal understreges, at regler i gældende love, bekendtgørelser og kommunale regulativer altid overholdes. Også hvis disse er eller senere bliver skrappe end vilkårene i denne miljøgodkendelse.

1.2. Offentlighed

Orientering om udkast til miljøgodkendelse blev den 07-11-2011 udsendt til høring hos naboer og andre beboere indenfor en beregnet konsekvenszone, samt skønnede parter i sagen, ansøger selv og en række organisationer, der har anmodet herom. Der var frist til afgivelse af be-

¹ Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – i resten af teksten blot kaldet "husdyrgodkendelsesloven" samt Lov om miljøbeskyttelse jf. lovbekendtgørelse nr. 1757 af 22. december 2006.

mærkninger på 3 uger. Foruden nogle små rettelser, kom der ingen bemærkninger til ansøgningen.

1.3. Klagevejledning m.v.

Ansøger selv kan påklage kommunens afgørelse – dvs. denne miljøgodkendelse - indtil 4 uger efter offentliggørelsen. Det samme kan enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagen samt en række foreninger og organisationer m.v.

En klage skal være skriftlig og skal være modtaget i Hjørring Kommune senest den 4. januar 2012 inden kontortids ophør. En klage indsendes via e-mail: teamerhverv@hjoerring.dk eller til adressen: Hjørring Kommune, Teknik og Miljø, Jørgen Fibigersgade 20, 9850 Hirtshals. Eventuelle klager vil blive videresendt af Hjørring Kommune til Natur- og Miljøklagenævnet.

Natur- og Miljøklagenævnet opkræver gebyr for behandling af en klage. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. for privatpersoner og 3000 kr. for alle andre klagere, herunder virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder. Nærmere oplysninger om gebyrreglerne kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Godkendelsen kan godt udnyttes, selvom der klages over den, med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet, og under forudsætning af at andre nødvendige tilladelser er indhentet. Det skal bemærkes, at Natur- og Miljøklagenævnet ved sin behandling kan ændre eller ophæve en godkendelse. Udnyttes en godkendelse, der er klaget over, sker det derfor for egen regning og risiko.

Kommunens afgørelse kan også indbringes for domstolene. En retssag skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag, afgørelsen er offentliggjort.

1.4. Gyldighed

Vilkår:

- 1.4.1. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden for 3 år fra denne afgørelse er meddelt. Hvis det maksimalt godkendte produktionsomfang ikke er opnået inden fristens udløb, bortfalder den del af miljøgodkendelsen, der ikke er udnyttet.

1.5. Meddelelesespligt

Udskiftning af arealerne omfattet af denne godkendelse skal altid forud anmeldes til kommunen. Dette skal ske senest den 1. august forud for det kommende dyrkningsår².

Anmeldelsen vurderes herefter af kommunen. Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede og tredjemands arealer) kan ske uden en ny godkendelse såfremt kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare².

1.6. Revurdering af miljøgodkendelsen

Virksomhedens miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering². Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år.

1.7. Miljøgodkendelsens indhold og vurderinger

I de følgende kapitler gives en detaljeret beskrivelse af den ansøgte produktion og kommunens vurderinger af de mulige effekter på det omgivende miljø og naturen.

Hvis kommunen har fastsat vilkår, vil de være beskrevet detaljeret i begyndelsen af det kapitel eller afsnit, de vedrører. Det vil ofte være sådan, at ansøger skal kunne dokumentere overfor kommunen, at et vilkår er opfyldt. Eventuelle krav til dokumentation er samlet og gengivet i vilkårene på side 3.

² jf. Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

Gennem Husdyrloven pålægges den enkelte landmand at redegøre for brugen af BAT - bedst tilgængelig teknologi.

BAT er berørt i flere af de følgende afsnit, og der er evt. formuleret vilkår i relation til EUdirektivets krav herom.

Der skal redegøres for følgende 6 områder: staldindretning, foder, opbevaring/behandling af husdyrgødning, udbringning af husdyrgødning, forbrug af vand og energi, management.

2. HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

2.1. Anlæggets beliggenhed i forhold til fredninger, bygge- og beskyttelseslinjer mv.

Husdyrbrugets projekterede anlæg ligger udenfor fredninger, strand- klit-, sø-, å- og fortidsmindebeskyttelseslinjer og udenfor skov-, vej- og kirkebyggelinjer.

Kommunen har konstateret at alle afstandskrav til vandforsyning, vej og naboskel mv. i henhold til § 8 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, er overholdt.

2.2. Placering i landskabet

Anlægget ligger i et område, der er udpeget som særligt bevaringsværdigt landskab i Kommuneplan 2009.

Af retningslinjen for de særligt bevaringsværdige landskaber i Kommuneplanen fremgår: "De særligt bevaringsværdige landskaber skal så vidt muligt friholdes for inddragelse af arealer til formål, der kan skæmme landskabet. Større byggeri samt større veje og tekniske anlæg skal så vidt muligt undgås. Øvrigt byggeri og anlæg, herunder erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri for landbrug, skovbrug og fiskeri, skal placeres og udformes under særlig hensyntagen til landskabets skala og karaktertræk".

Det nye hønsehus skal bygge umiddelbart op af det eksisterende hønsehus. Alle bygninger etableres i lyse søstens elementer. Væghøjde 280 cm og 20-25 graders taghældning (som eks. bygning). Total bygningshøjde ca. 6,2 m. Taget bliver grå eternit. Bygningen opføres i samme højde og samme taghældning som eksisterende staldbygning. Det er Kommunens vurdering, at det samlede bygningsanlæg vil fremstå som en driftsmæssig enhed, der ikke vil ændre væsentligt på oplevelsen af landskabet.

Kommunen vurderer derfor, at det ansøgte projekt ikke vil være i strid med kommuneplanens retningslinier vedrørende særligt bevaringsværdigt landskab.

3. HUSDYRHOLDET OG PRODUKTIONSFORHOLD

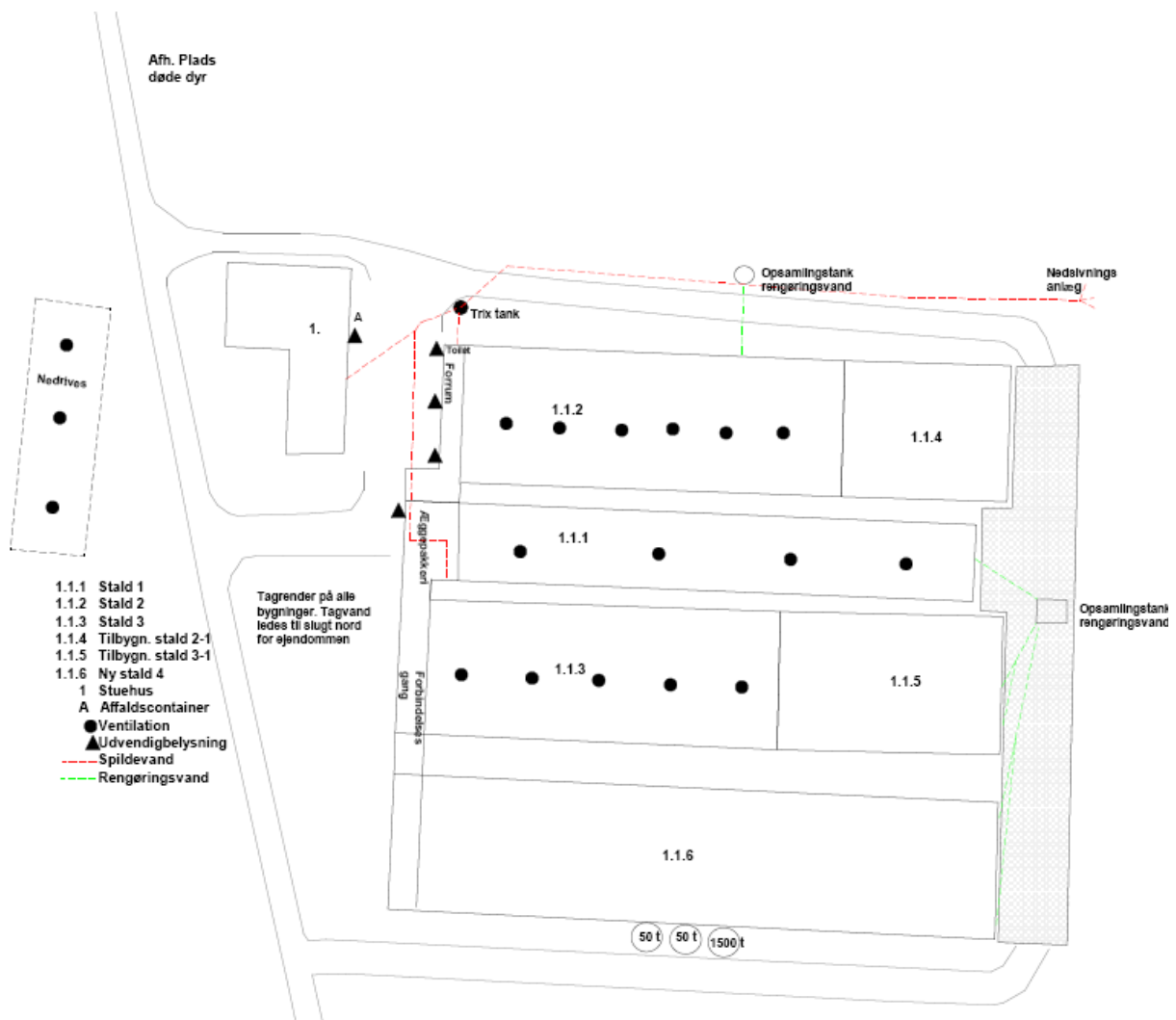
3.1. Husdyrholdet og staldanlæg

Vilkår:

- 3.1.1. Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretning m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten nedenfor:

Dyrehold og staldtype	Staldafsnit nr.	Antal stipladser	Antal årsdyr	DE
Årshøne, rugeæg, gulvdrift + gødningskumme, HPR	1.1.1	5600	4810	28,98
Årshøne, rugeæg, gulvdrift + gødningskumme, HPR	1.1.2	7910	6790	40,9
Årshøne, rugeæg, gulvdrift + gødningskumme, HPR	1.1.3	7490	6430	38,73
Årshøne, rugeæg, gulvdrift + gødningskumme, HPR	1.1.4	2800	2400	14,46
Årshøne, rugeæg, gulvdrift + gødningskumme, HPR	1.1.5	3920	3370	20,3
Årshøne, rugeæg, gulvdrift + gødningskumme, HPR	1.1.6	12600	10800	65,06
Dyreenheder i alt				208,4

Nr. på staldafsnit refererer til anlægstegning



Anlægstegning (ses også i bilag 2)

Almindelige sæsonudsving i husdyrproduktionen samt tilpasninger pga. sanering og lignende accepteres. Tilpasninger, f.eks. som følge af ændrede vægtgrænser indenfor samme dyregruppe, accepteres også, så længe det samlede antal DE ikke overskrides.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Det skal bemærkes, at alle eksisterende staldafsnit indgår i projektet og dermed i den nedenstående vurdering.

Der anvendes bedste og eneste staldsystem til produktion af rugeæg: staldsystemet er gulvdrift, hvor husene er udstyret med netgulv over gødningskummer i 2/3 af husets grundflade, og et skrabeareal med strøelse (spåner) i 1/3 af husets grundflade.

Idet der er tale om rugeæg til slagtekyllingeproduktion er der høje krav til minimering af evt. smitterisikoer. Det er derfor ikke muligt at anvende staldtyper med gødningsbånd eller andre typer af udmugningsanlæg.

Miljøstyrelsen har ikke udarbejdet vejledende emissionsgrænseværdier opnåelig ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT) for rugeægproduktion. Ansøger har udarbejdet økonomisk beregninger på hvilke teknologier, der er BAT i en rugeægproduktion.

Der findes til dato 3 BAT blade der vedrører fjerkræproduktion:

1. Fjerkræ – Æglæggere, skrabeægsstald. Skrabeægsstald med gødningstørring
2. Fjerkræ – Æglæggere, beriget burægsstald. Gødningsbånd og hyppig udmugning.
3. Fjerkræ – Æglæggere, luftrensning med syre

De to første BAT- blade er fravalgt, da de ikke kan implementeres i det pågældende staldsystem (der findes kun et staldsystem, der kan anvendes i en rugeægproduktion). Hvorimod BAT-bladet luftrensning med syre er fravalgt pga. økonomi.

Af Miljøstyrelsens teknologiblade om kemisk luftrensning (slagtekyllinger) dateret 17.05.2011 fremgår desuden: *"Teknologien er kun indført og anvendt i et begrænset antal bedrifter i Holland og ingen i Danmark. I det fundne datamateriale er der gentagne problemer med, at teknologien ikke kører stabilt. Det betyder, at renseseffekten formentlig vil være lavere end det angivne. Det kan ikke afvises at en ekstra foranstaltning som eksempelvis hyppig rensning af filtermaterialet eller installation af en foranstaltning, som renser luften for støv, inden luften føres videre til luftrenseren, vil kunne mindske problemer med tilstopning af støv. Der er ikke muligt at vurdere, hvad renseseffekten på teknologien vil være ved installation af sådanne ekstra foranstaltninger – det kan både resultere i en højere eller lavere renseseffekt. Driftsikkerheden er dermed ikke påvist endnu. Det er ikke muligt at vurdere, hvor store ekstraomkostningerne vil være for at sikre en stabil drift af teknologien med henblik på at opnå den angivne renseseffekt."*

På baggrund af ansøgers redegørelse samt Miljøstyrelsens teknologiblade om kemisk luftrensning vurderes det, at der samlet set, for både de eksisterende og nye staldafsnit, ikke er behov for at stille vilkår om yderligere BAT- tiltag frem til næste revurdering.

3.2. Fodring

Vilkår:

- 3.2.1. Korrektionsfaktor vedrørende ammoniak må højst være **0,85** beregnet efter følgende formel: $((\text{kg foder pr. årshøne} \times \text{prot. pct i foder} \times 0,16) - (\text{kg æg pr. årshøne} \times 1,81) - (\text{kg tilvækst pr. årshøne} \times 2,88)) / 104,2$
- 3.2.2. Foderblandinger skal være tilsat fytase i henhold til normer for næringsstoffer, og der skal anvendes optimerede foderblandinger indenfor hver dyregruppe (fasefodring) for at opnå bedste foderudnyttelse.

I ansøgningen er foderforbruget angivet til 48,5 kg foder pr. årshøne (normtal 2010/2011 er 53,9 kg) og protein i foderet er opgivet til 15 % af (norm er 15,3 %). Kg æg pr. årshøne er ifølge normtallet 11,9 og tilvæksten pr. årshøne er 2,17.

Det angivne vilkår betyder, at ansøger kan justere på disse parametre, når blot korrektionsfaktoren ikke er over 0,85. Dette giver ansøger en vis fleksibilitet og sikrer samtidig, at den samlede fordampning af ammoniak fra staldene ikke overstiger det niveau, der er grundlaget for denne miljøgodkendelse.

Korrektionsformlen svarer til gødningsregnskabet type 2 korrektion for planåret 2010/2011, og skal kunne dokumenteres ved tilsyn, såfremt der ændres på et eller flere af ovenstående parametre.

Der anvendes tørfoder til hønsene. Færdigfodret opbevares i udendørs siloer. Der anvendes fasefodring. Protein procenten er sat til 15,0. Det er planlagt at iblande hvede i foderblandingen, derfor er det muligt at reducerer proteinprocenten i forhold til fodernormerne.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Med henblik på at reducere dyrenes N-udskillelse er det ifølge BREF-dokumentet (2003) BAT at tilpasse foderet til dyrenes behov i de forskellige produktionsfaser (fasefodring), at optimere foderet på baggrund af fordøjelige/disponible næringsstoffer samt at tilsætte foderet aminosyrer. Derudover nævnes det at visse fodertilsetninger, herunder enzymer, kan forøge fodereffektiviteten. Tilsvarende er det med henblik på at reducere dyrenes fosforudskillelse BAT at anvende fasefodring med højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase.

Sammenholdes ansøgers valg af fodringsteknik med BREF-dokumentet, vurderer kommunen, at det ansøgte projekt lever op til BAT.

4. ØVRIGE PRODUKTIONSFORHOLD

4.1. Øvrige produktionsforhold

Vilkår

- 4.1.1. Al vask af traktorer, maskiner, redskaber og dyretransportvogne skal foregå på befæstet, tæt plads med bortledning af spildevandet til gyllebeholder eller særskilt opsamlingsbeholder.
- 4.1.2. Hvis ikke vaskepladsen findes i forvejen, skal den befæstede plads udføres i overensstemmelse med Landbrugets Byggeblad for "Udenoms faciliteter, Vaskeplads til landbrugsmaskiner", nr 103.11-03, revideret 14.04.09. Pladsen skal være etableret senest ½ år efter godkendelsesdato.

I forbindelse med ansøgningen er indsendt en række oplysninger om de øvrige produktionsforhold på ejendommen, herunder oplysninger om ventilationsforhold, spildevandsforhold, forbrug af råvarer, energi og vand, transport til og fra ejendommen, affaldshåndtering samt støjkluder på ejendommen. Den samlede redegørelse ses i bilag 1.

Der er i ansøgningen redegjort for hvordan det ansøgte med hensyn til ventilationsforhold og forbrug af energi og vand lever op til kravet om BAT. Kommunen vurderer på baggrund af det oplyste, at det ikke er nødvendigt at stille yderligere vilkår, og at det ansøgte på de to områder lever op til kravet om BAT.

Med hensyn til udledning af overfladevand og tagvand fra nybyggeri kræves kommunal tilladelse, som skal være ansøgt og meddelt inden byggeriet påbegyndes.

4.2. Driftsforstyrrelser eller uheld

Der er udarbejdet en beredskabsplan for bedriften, der beskriver hvordan medarbejdere og ejer skal handle i tilfælde af brand, overløb af gylle, kemikalie- og oliespild samt strømsvigt m.v. Beredskabsplanen var vedhæftet ansøgningen.

I Bilag 3 ses kort over ejendommen med placering af pulverslukkere, nærmeste telefon, brandhænder mm.

Kommunen har vurderet beredskabsplanen og finder, at det ikke er nødvendigt at stille yderligere vilkår.

5. GØDNINGSPRODUKTION OG –HÅNTERING

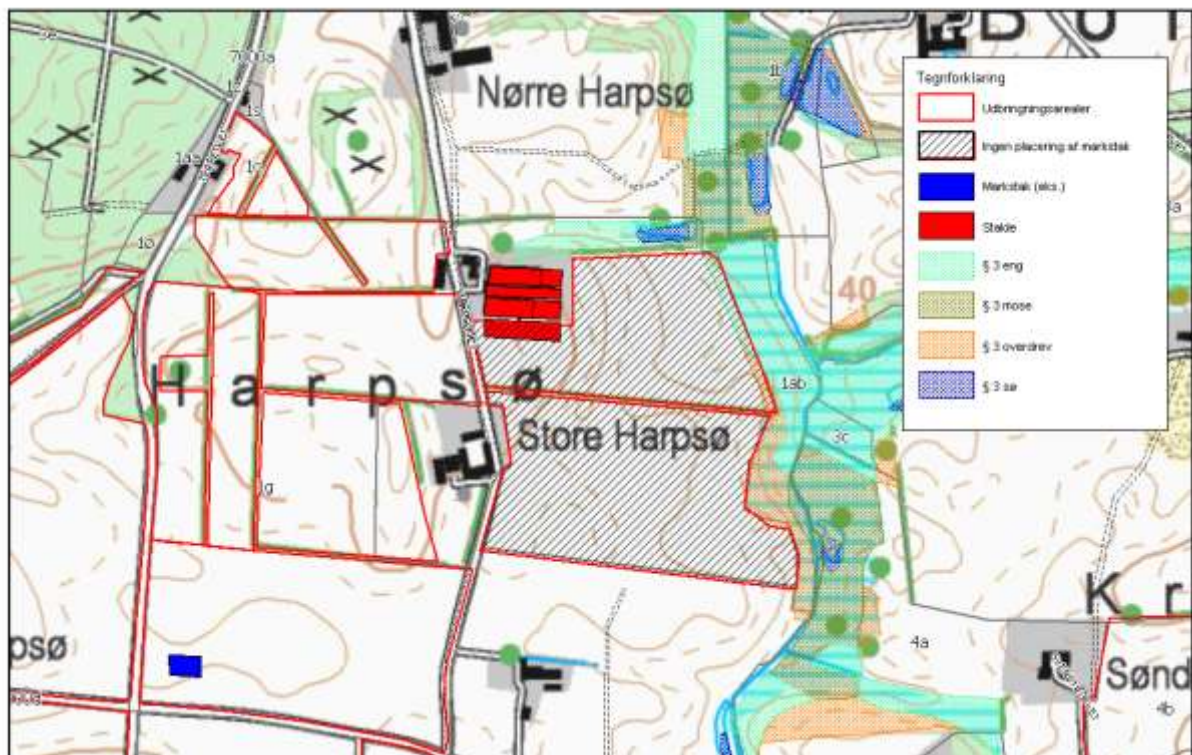
5.1. Fastgødning inkl. dybstrøelse

Vilkår:

- 5.1.1. Inden udvidelsen af produktionen påbegyndes, skal der laves skriftlig aftale med biogasanlæg om modtagelse af dybstrøelse svarende til 135,6 DE. Aftalen skal indsendes til Hjørring Kommune.
- 5.1.2. Markstak med dybstrøelse fra husdyrbruget må ikke placeres på markerne øst for Harpsøvej og nord for Svenstrupvej (mark 52-0 og 53-0) jf. figur 2 nedenfor.
- 5.1.3. Markstakke med komposteret dybstrøelse må ikke være placeret nærmere end 100 meter fra nabobeboelse Evt ikke tæt på natur
- 5.1.4. Markstakke med komposteret dybstrøelse må højst være placeret på samme sted i 12 måneder. Der skal derefter gå 5 år, før dybstrøelse igen må placeres på samme sted. I tilfælde af etablering af dybstrøelse i markstak skal tidspunkt og placering noteres på et kortbilag i driftsjournalen.

Al dybstrøelse og fast gødning fjernes fra staldene efter endt produktionsrunde. Husdyrgødningen opbevares i markstak i henhold til gældende regler. En del af dybstrøelsen skal leveres til biogasanlæg.

For at minimere risikoen for tilstandsændringer af nogle nærliggende naturområder, finder Hjørring Kommune det nødvendigt, at den del af husdyrgødningen, der opbevares i markstak, ikke placeres nær de udvalgte naturområder. Der indsættes derfor vilkår for at sikre naturpunkterne 1 og 2 imod yderligere ammoniakbelastning (se evt. uddybende forklaring i bilag 4).



Figur 2. Udbringningsarealer nærmest husdyrbruget (markeret med rød). På de sort-skraverede arealer (mark 52-0 og 53-0) må markstakken ikke placeres af hensyn til ammoniakfordampning til de nærliggende naturområder.

6. GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG

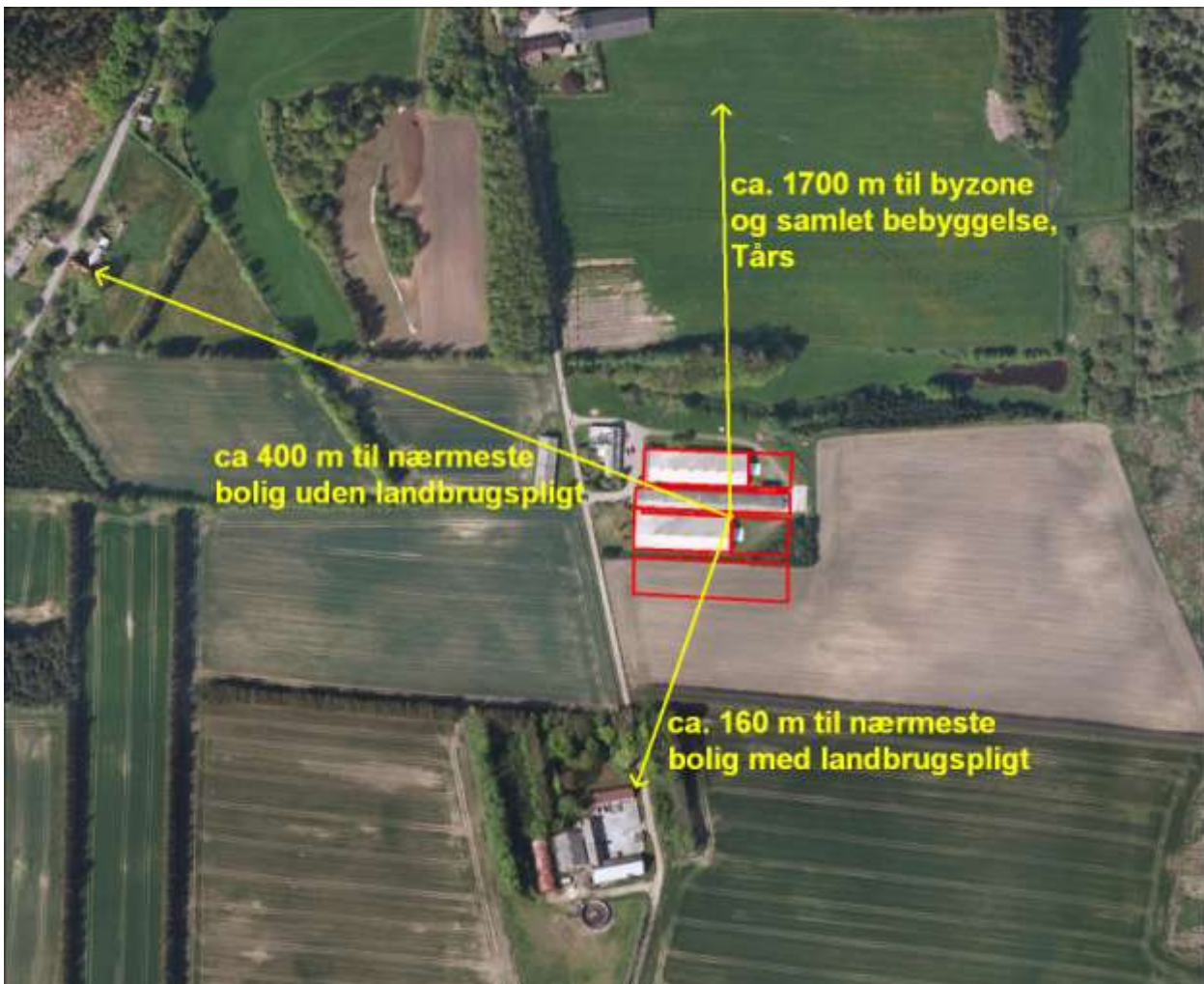
6.1. Lugt

Miljøstyrelsens ansøgningssystem har beregnet hvilke afstande, der mindst skal være fra stal-dene til forskellige beboelsestyper, se tabellen nedenfor. Her ses også de målte afstande til den nærmeste beboelse indenfor hver type.

Områdetype	Lovens krav: minimum afstand (m) - Geneafstanden	Aktuelle afstande (m)
Byzone / Sommerhusområde	570	ca. 1.700
Samlet bebyggelse	425	ca. 1.700
Enkelt bolig (uden landbrugspligt)	155	ca. 400

Lugtgeneafstandene er beregnet for fuld besætning. Alle eksisterende og nye stalde indgår i beregningen.

Som det ses af tabellen ovenfor, overholder den ansøgte produktion lovens minimumkrav til lugtgeneafstande til de forskellige typer af beboelser i området. Afstandene ses på kort nedenfor.



Kommunen forventer ikke væsentlige lugtgener fra produktionens foderanlæg. Der vil være en emission af lugt fra staldventilationen. Lugtgenerne fra staldventilationen kan begrænses ved hyppig og grundig rengøring af staldafsnittene og udstyr.

Lugt fra stalde vil dog altid i en vis udstrækning afhænge af landmandens indsats vedr. rengøring og staldhygiejne.

6.2. Fluer og skadedyr

Ansøger oplyser, at der er god orden i og omkring staldanlægget. Derudover er der et højt hygiejneniveau. Der holdes i videst mulig omfang ryddeligt omkring ejendommen, for at undgå at tiltrække skadedyr.

Dødedyr opbevares i lukkede containere indtil afhentning af DAKA. Skadedyr bekæmpes generelt i henhold til Statens Skadedyrsbekæmpelse samt kommunens anvisninger. Der er fast aftale med rottebekæmpelsesfirma, som kommer på tilsyn 4 gange årligt.

6.3. Støj, støv og lysgener fra anlægget og maskiner

De væsentligste støjkluder på ejendommen er: ventilationsanlæg, højtryksrenser, foderanlæg, den daglige brug af traktorer samt transporter til og fra ejendommen.

Indblæsning af foder kan ligeledes give anledning til støj. Stationære støjkluder er placeret inde i bygningerne. Foderanlæg og ventilationsanlæg har kontinuerlig drift alle døgnets timer.

Brugen af traktorer i det daglige vil normalt begrænse sig til dagtimerne, dog må der påregnes sæsonbestemt markarbejde ud over dette.

Transporter på ejendommen samt til og fra ejendommen vil i nogen grad være sæsonbestemt i forbindelse med forårsarbejdet samt efterårets høstarbejde i marken.

De væsentligste støvkluder på ejendommen er håndtering af strøelse samt håndtering af foder.

Eventuelle lysgener fra ejendommen kan stamme fra staldanlæg, hvor der er tændt lys om aftenen.

Det er kommunens vurdering, at eventuelle støj- og støvgener samt belysningen på ejendommen ikke vil medføre væsentlige gener for naboer eller for trafikanter.

6.4. Transport

I miljøgodkendelsen skal der indgå en vurdering af, om til- og frakørsel til virksomheden vil kunne ske uden væsentlig miljømæssige gener for de omboende. Færdsel på offentlig vej reguleres derimod af færdselsloven og håndhæves af politiet. Forhold vedrørende private fællesveje administreres af kommunen som vejmyndighed efter privatvejsloven.

Ansøger oplyser, at den interne transport på ejendommen er indrettet, så den giver minimum gene for naboer. Med hensyn til antallet af transporter henvises til bilag 1.

Kommunen vurderer, at omfanget af kørsel til og fra ejendommen ikke vil antage et omfang, der vil være til væsentlig gene for beboerne i området.

7. BEDRIFTENS PÅVIRKNINGER AF NATUR OG MILJØ

7.1. Ammoniakfordampning og naturområder

Beregninger af bedriftens fordampning af ammoniak er foretaget automatisk i Miljøstyrelsens ansøgningssystem. Beregningerne bygger på det ansøgte projekt og de vilkår, der fremgår af de foregående afsnit.

Ifølge husdyrmiljøloven er det et krav, at der skal ske en reduktion af ammoniakfordampningen på 15 % for de stalde, hvor indretningen ændres og for nye stalde – i forhold til et fastlagt reference-staldsystem. Beregningerne viser, at dette krav er opfyldt.

Hjørring Kommune har vurderet om der i forbindelse med udvidelsen er behov for beskyttelse af naturen med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer, er fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særligt sårbart over for næringsstofpåvirkning³.

Hjørring Kommune har konkret vurderet, om der er naturområder, der efter Kommunens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt af beskyttelsesniveauerne i Husdyrgodkendelsesloven⁴. Endvidere har Kommunen vurderet om det ansøgte projekt i sig selv eller tilsammen med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-områder og/eller leve- eller rasteområder for habitatdirektivets bilag IV-arter væsentligt⁵. Herved har Hjørring Kommune sikret sig at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelige med hensynet til omgivelserne⁶.

Hjørring Kommunes vurdering af udvidelsens påvirkning af naturen, herunder beregninger af ammoniakafsætning, omfatter hele husdyrbruget, dvs. både eksisterende og nye anlæg⁷.

Den samlede fordampning af ammoniak fra stald og lager er beregnet til 6382 kg N/år i nudrift og 9215 kg N/år i ansøgt drift. Udvidelsen af husdyrbruget medfører således en øget fordampning af ammoniak fra stalde og lagre på 2833 kg N/år.

I nærheden af ejendommen er der ingen Natura 2000 områder eller arealer beskyttet efter § 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug men flere mindre overdrev, moser, kultur- og naturenge, søer og vandløb beskyttede efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven.

Den forøgede belastning af ammoniak fra stald og lager i 3 udvalgte naturpunkter (Fig. 1) er beregnet til 0,5 – 1,3 kg N/ha per år.

Kommunen vurderer, at udvidelsen:

- vil have en neutral effekt på Natura 2000 områder
- vil have en neutral effekt på arter beskyttede efter EF-habitatdirektivet bilag IV
- ikke vil påvirke naturarealer beskyttede efter naturbeskyttelseslovens § 3.
- vil have en neutral effekt på beskyttet natur, som støder op til ejendommens udbringingsarealer.

Kommunen vurderer samlet, at den projekterede udvidelse kan gennemføres uden negative konsekvenser for den omgivende natur.

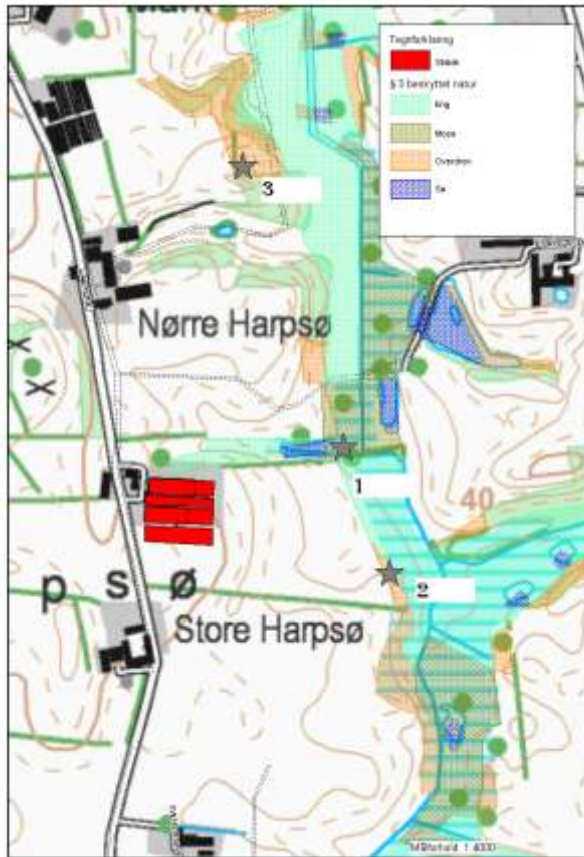
³ Jf. § 23 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven

⁴ Jf. § 29 i Husdyrgodkendelsesloven

⁵ Jf. §§ 7, 8 og 11 i Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen).

⁶ Jf. § 19 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven

⁷ Jf. § 26 i Husdyrgodkendelsesloven



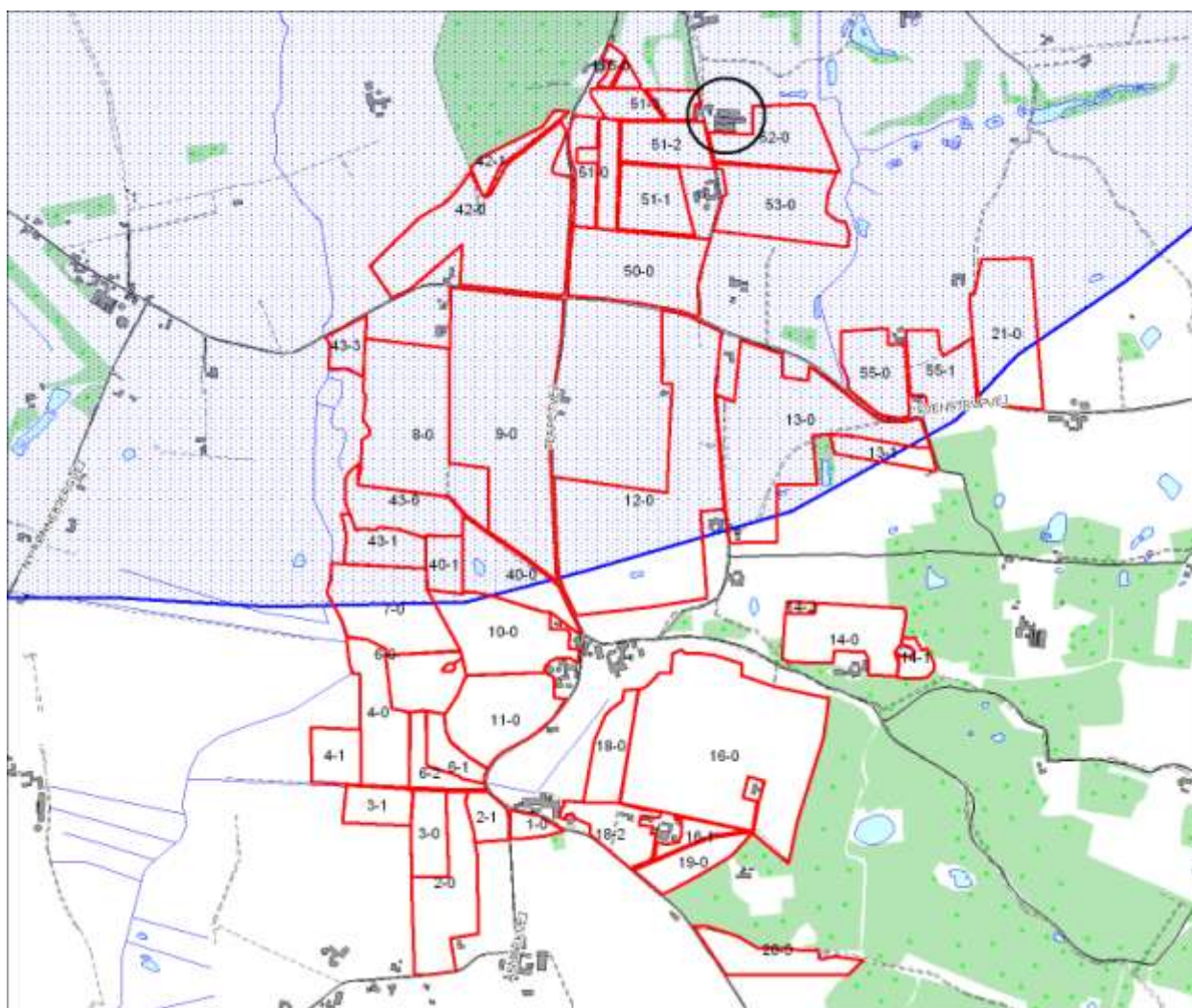
Figur 1. Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til beskyttet natur og naturpunkt 1-3 (grå stjerner).

Kommunens detaljerede vurdering af naturforholdene ses i Bilag 4.

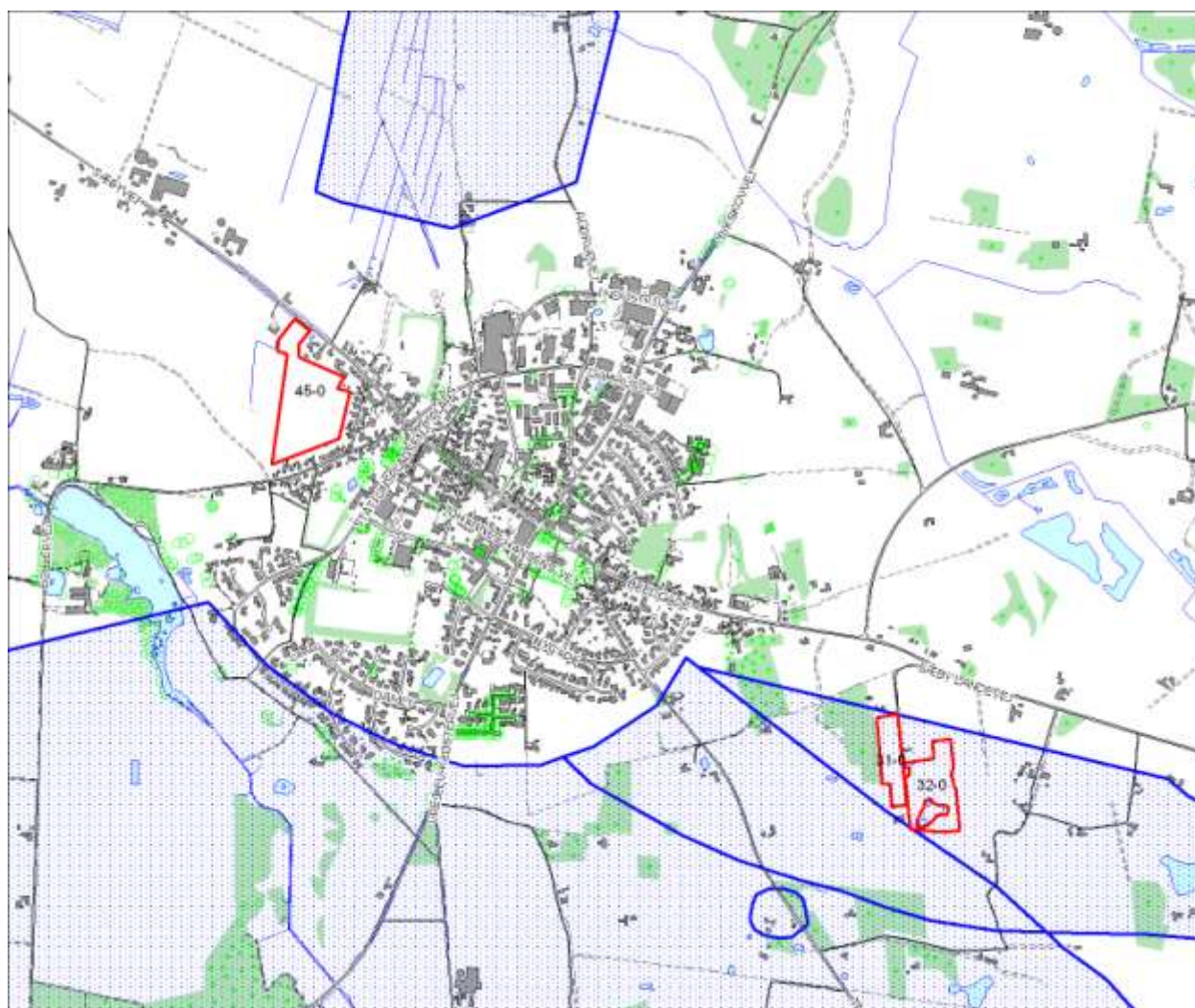
7.2. Udbringningsarealer

Til ejers samlede bedrift hører 244,8 ha ejede/forpagtede udbringningsarealer. Foruden dybstrøelse fra den ansøgte produktion modtager arealerne husdyrgødning (kvæggylle og dybstrøelse) fra anden ejendom i bedriften. Arealerne modtager gylle svarende til 1,6 DE/ha. 149,3 ha af udspretningsarealerne er beliggende i Nitratfølsomt Indvindingsområde. Konsekvenserne er nærmere beskrevet i afsnittet om grundvand nedenfor. Ca. 12 ha er beliggende i Brønderslev Kommune. Brønderslev Kommune har udtalt sig om arealerne. Udtalelsen ses i bilag 5.

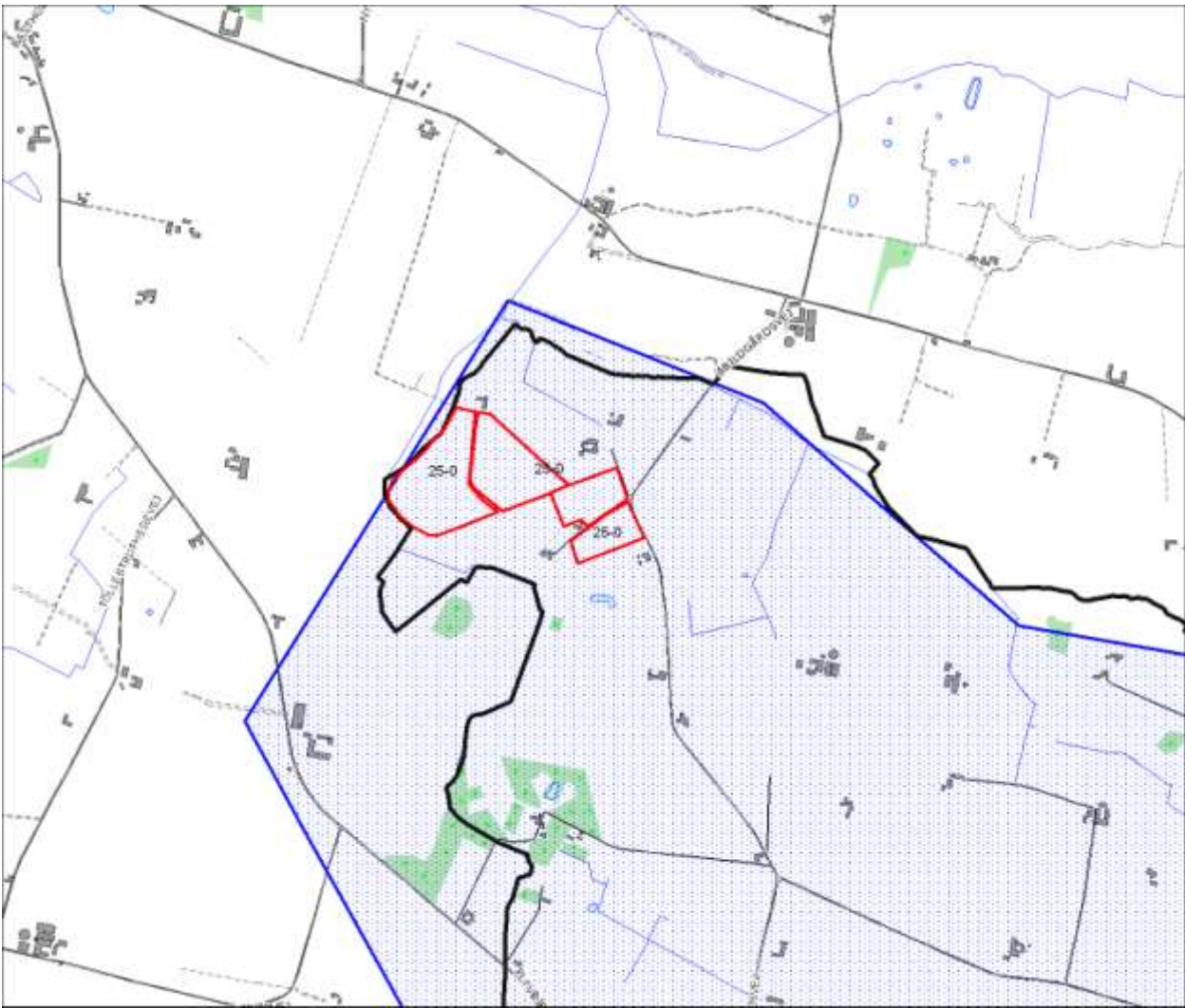
Udspretningsarealerne ses på de 3 kort nedenfor.



Arealer omkring ejendommen. Harpsøvej 65 er angivet i sort ring. Med blå skravering ses et Nitratfølsomt Indvindingsområde.



Arealer beliggende omkring Tårs by.



Arealer beliggende i Brønderslev Kommune. Kommunegrænse angivet ved sort streg

Det oplyses i ansøgningen, at al husdyrgødningen udbringes efter reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og i henhold til Plantedirektoratets normer for tilførsel af næringsstoffer til afgrøderne. Der udarbejdes mark- og gødningsplan. Der udbringes ikke husdyrgødning på vandmættede, snedækkede, frosne eller oversvømmede arealer.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Jf. BREF er det med henblik på at reducere tabet af næringsstoffer til omgivelserne BAT at afbalancere tilførselen af gødning med afgrødens behov for næringsstoffer. Det er endvidere BAT at reducere risikoen for forurening af omgivelserne ved ikke at tilføre gødning til vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede arealer. Endvidere at undlade at tilføre gødning til arealer der skrånede, støder direkte op til vandløb samt at udbringe gødning så tæt som muligt på tidspunktet for afgrødens optagelse af næringsstoffer. Det er endvidere BAT at tilrettelægge udbringningen af husdyrgødningen, således at risikoen for lugtgener for omgivelserne minimeres.

For så vidt angår BAT i relation til udbringning af husdyrgødning på arealerne er det Miljøstyrelsens opfattelse, at gældende lovregulering, herunder allerede gennemførte ændringer af husdyrgødningsbekendtgørelsen, er BAT.

Sammenholdes ansøgers redegørelse for udbringning af husdyrgødning med BREF-dokumentet vurderes det, at det ansøgte projekt lever op til BAT.

7.3. Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter)

Arter beskyttet ifølge EF-habitatdirektivet bilag IV og II må ikke fanges, slås ihjel eller forstyrres med vilje, og deres levesteder må ikke beskadiges eller ødelægges.

Screening

Der er ikke registreret arter omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV i nærheden af ejendommen eller udbringningsarealerne, men enkelte arter omfattet af bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealer omkring ejendommen. Det vurderes på baggrund af Faglig rapport nr. 635 (DMU), naturdata.dk samt kommunens kendskab til området at gælde følgende arter:

Vandflagermus *Myotis daubentonii* og dværgflagermus *Pipistrellus pygmaeus*, samt Odder *Lutra lutra*, findes udbredte i det meste af kommunen. Arterne vurderes dog ikke at blive negativt påvirket af øget ammoniakbelastning eller af andre forhold i forbindelse med udvidelse af husdyrbrug.

Spidssnudet frø *Rana arvalis*, Løgfrø *Pelobates fuscus*, Strandtudse *Bufo calamita* og Markfirben *Lacerta agilis*, findes alle i dele af Hjørring kommune. Disse arter kan potentielt alle blive negativt påvirket af øget ammoniaktilførsel til deres ynglesteder og fødesøgningsområder. Eksempelvis kan dette medføre forringet vandkvalitet i ynglevandhuller for padder eller det kan skabe øget tilgroning af lysåbne naturtyper, hvilket bl.a. medfører et ændret mikroklima med lavere temperatur, samt forringelser i fødeudbuddet til skade for både padder og firben.

Konsekvensvurdering

Nærmeste registrerede forekomst af kvælstoffølsomme bilag IV - arter ligger mere end 7 km. fra husdyrbruget. Det er derfor ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren ammoniakbelastning. Bedriftens andel af den luftbårne ammoniakbelastning af terrestriske naturtyper i området vil være marginal, og øget ammoniaktab som følge af udvidelsen medfører ikke nogen beregningsmæssig øget ammoniakbelastning.

Konklusion

Kommunen vurderer, at udvidelse af husdyrbruget har en neutral effekt for de nævnte bilag IV arter.

7.4. Fjord og hav

Alle udbringningsarealer i den ansøgte bedrift afvander til Skagerrak. Hjørring Kommune har vurderet det aktuelle projekts mulige påvirkninger af de marine dele af habitatområderne H1 (Skagens Gren og Skagerrak), H203 (Knudegrund) og H202 (Lønstrup Rødgrund).

I udpegningsgrundlagene for de 2 sidstnævnte områder ses ikke at være kvælstof- eller fosforfølsomme arter i det marine vandmiljø. Derimod er det uklart, om der i udpegningsgrundlaget for den marine del af H1 findes næringsstoffølsomme elementer, da Naturstyrelsen ikke har beskrevet grundlaget for udpegningen.

Det fremgår dog af såvel basisanalysen for Skagens Gren samt Miljøministeriets forslag til vandplan for Hovedopland 1.1 Nordlige Kattegat og Skagerrak, at miljømålet er "god tilstand". Det fremgår også, at miljømålet ikke er opfyldt i området. Det er derfor kommunens vurdering, at enhver yderligere væsentlig tilførsel af næringsstoffer fra oplandet vil forringe mulighederne for at opnå denne målsætning og bidrage til, at den samlede påvirkning af vandområdet øges, hvormed man bevæger sig i den forkerte retning i forhold til målsætningen.

Kommunen har foretaget en vurdering af projektet i overensstemmelse med habitatdirektivets retningslinier og Miljøstyrelsens vejledning. Den nærmere vurdering ses i bilag 5. Konklusionen er, at hverken påvirkningen fra det ansøgte projekt i sig selv eller i kumulation med andre planer og projekter vil medføre skadevirkning på det marine miljø i Skagerrak som følge af udledning af kvælstof og fosfor.

7.5. Grundvand

Vilkår:

7.5.1. For de arealer der ligger i Nitratfølsomt Indvindingsområde, i alt 149,7 ha jf. de 3 kort ovenfor, gælder, at der ikke må anvendes et sædskifte der har et højere udvaskningsindeks end 98, jf. Notat om Sædskifter og referencesædskifter af 27.06.07 i bilag 6.

49,7 ha af udbringningsarealerne ligger i nitratfølsomt indvindingsområde. Der er ikke udarbejdet indsatsplan for området. Husdyrgodkendelsesloven stiller krav om, at udvaskningen fra udbringningsarealer i sådanne områder ikke må øges fra nudrift til ansøgt produktion, hvis den i efter-situationen er over 50 mg nitrat/liter.

Beregningerne i Miljøstyrelsens ansøgningssystem viser, at udvaskningen af nitrat fra rodzonen er på mellem 58 til 76 mg nitrat pr. liter i efter-situationen. Der sker ikke nogen merudvaskning fra nudrift til ansøgt produktion, og lovens krav er dermed opfyldt. For at der ikke senere skal ske en øget udvaskning, er der stillet om at der ikke må ændres til et sædskifte med et højere udvaskningsindeks end 98, hvilket er udvaskningsindekset for det sædskifte (S4) der er valgt i ansøgningen.

8. EGENKONTROL, MANAGEMENT SAMT ALTERNATIVE LØSNINGER

8.1. Management og egenkontrol

Nedenfor ses ansøgers redegørelse for management og egenkontrol. Ansøgers egen redegørelse er gengivet i *kursiv*.

- *Personalet uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.*
- *Der udarbejdes mark og gødningsplan i henhold til lovkrav, således at tildelingen af næringsstoffer til afgrøderne optimeres.*
- *Danhatch kontrolprogram*
- *Staldafsnittene er tilkøbet alarmanlæg.*
- *Der føres daglig kontrol med foder, vandforbrug, kølerumstemperatur, ventilation, ægproduktion og dødelighed. Hertil benyttes staldtavle og logbog.*
- *Uregelmæssigheder i driften noteres i logbog.*
- *Ægindsamling foretages efter endt æglægning så flest mulige æg pakkes for korrekt opbevaring.*
- *Fodersammensætning og fodringsstrategi evalueres og tilpasses løbende, således at nyeste viden anvendes.*
- *Der er fast dyrlægeaftale.*
- *Dyrene tilses dagligt iht. Bekendtgørelse 533 om beskyttelse af æglæggende høner.*
- *I forbindelse med hvert holdskifte kontrolleres anlæg og inventar. Evt. reparationer udføres.*
- *Ejendommens forbrug registreres løbende. Kan dokumenteres ved udskrift af revisionsliste.*
- *Spildevandstank bliver kontrolleret hvert 10. år af autoriseret kontrollant.*
- *Beredskabsplan gennemgås og revideres årligt, således at evt. uheld kan stoppes og konsekvensen for det omgivende miljø begrænses mest muligt.*

Kommunens vurdering i forhold til BAT

I henhold til BREF (2003) er det BAT at uddanne bedriftens personale, at registrere energi- og ressourceforbrug samt forbrug og anvendelse af handels- og husdyrgødning. Endvidere at have procedurer for at sikre ren- og vedligeholdelse af bygninger og inventar, at planlægge gødning af markerne korrekt samt at have nødfremgangsmåde ved evt. uheld.

Det vurderes at ansøgning i forhold til management og egenkontrol lever op til kravet om BAT

9. BILAG

Bilag 1. Miljøteknisk redegørelse (fra ansøger)

Energi- og ressourceforbrug	Ansøgningsnr. 21323	Dato 01.03.2011
Oplysninger om ejendommen Harpsøvej 65		

A. Spildevand

Spildevandstype	Årlig mængde, ca. m ³		Opsamling / bortskaffelse	
	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Sanitært spildevand (drift)	20	20	trix/nedsivning	trix/nedsivning
Tagvand fra stalde	2725	4550	ledes til slugt	ledes til slugt
Bemærkninger:				

B. Forbrug af råvarer, energi og vand

Ressource	Nudrift	Ansøgt	Opbevaring (tanktype, bygning, indretning)
Indkøbt foder	900 t færdig foder	1200 t korn + 800 t tilskudsfoder	udendørs siloer
Desinfektionsmiddel	150 l pr produktion	250 l pr produktion	i forrum
Elforbrug til lys, opvarmning m.v.	80.000 kwh	130.000 kwh	
Drikkevand og vaskkevand (drift)	1.000 m ³	1.500 m ³	
Andet			
Bemærkninger:			

C. Transport til og fra ejendommen

	Antal/mængde pr. år		Kapacitet transport pr.		Antal transporter pr. år	
	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Køb af kyllinger	20.000	40.000	-	-	4 stk hver 11. md.	6 stk hver 11. md.
Salg af høner	18.400	36.800	-	-	hver 11. md.	hver 11. md.
Salg af æg	3,6 mill	7,2 mill	-	-	2 x om ugen	2 x om ugen
Døde dyr	1600	3200	-	-	efter behov	efter behov
Indkøbt foder	900 t færdig foder	800 t tilskudsfoder	18 t	32 t	52	26

Spåner til strøelse	14 paller	28 paller	-	-	1 x hver 11. md.	1 x hver 11. md
Eget korn o.lign.	-	1200 t	-	18 t	-	67
Husdyrgødning	485	930	7 t	7 t	70	133
Andet						
Bemærkninger:						

D. Affald		
	Opbevaring	Bortskaffelse
Dagrenovation	Se bilag 2	Kommunal ordning
Døde dyr	Se bilag 2	DAKA
Lysstofrør	forbindelsesgang	Modtagestation
Elektronisk affald		Genbrugsplads
Andet		
Bemærkninger:		

E. Støjklider			
Type	Driftsperiode	Tiltag til begrænsning af støj	Placering
Ventilation	døgndrift		indendørs
Foderanlæg	15 min. om dagen		indendørs
Kompressor	ifm. pakkeri ca. 10 min dagligt		indendørs
Transport af levende dyr	hver 11. md.		
Bemærkninger:			

Bilag 2. Anlægstejning med nr. på bygningsafsnit og lagre



Bilag 3. Oversigtskort fra beredskabsplanen



Bilag 4. Detaljeret vurdering af påvirkninger af naturområder

Retsgrundlag

Hjørring Kommune har vurderet om der i forbindelse med udvidelsen er behov for beskyttelse af naturen med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer, er fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særligt sårbart over for næringsstofpåvirkning⁸. Hjørring Kommune har konkret vurderet, om der er naturområder, der efter Kommunens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt af beskyttelsesniveauerne i Husdyrgodkendelsesloven⁹. Endvidere har Kommunen vurderet om det ansøgte projekt i sig selv eller tilsammen med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-områder og/eller leve- eller rasteområder for habitatdirektivets bilag IV-arter væsentligt¹⁰. Herved har Hjørring Kommune sikret sig at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelige med hensynet til omgivelserne¹¹.

Hjørring Kommunes vurdering af udvidelsens påvirkning af naturen, herunder beregninger af ammoniakafsætning, omfatter hele husdyrbruget, dvs. både eksisterende og nye anlæg¹².

Påvirkning af natur

Den samlede fordampning af ammoniak fra stald og lager er beregnet til 6382 kg N/år i nudrift og 9215 kg N/år i ansøgt drift. Udvidelsen af husdyrbruget medfører således en øget fordampning af ammoniak fra stalde og lagre på 2833 kg N/år. Ammoniakfordampning i forbindelse med udbringning af husdyrgødning indgår ikke i beregningerne.

Der er registreret 1 andet husdyrbrug med dyrehold større end 75 DE indenfor 1000 meter af udvidelsen. Kommunen vurderer, at der er en kumulativ effekt med hensyn til ammoniakbelastning i forhold til både naturpunkt 1, 2 og 3.

Natura 2000

Screening

Der ligger ingen Natura 2000 områder indenfor ejendommen. Nærmeste Natura 2000 område er Nymølle Bæk og Nejsum Hede (EF-habitatområde 217), der ligger mere end 9 km sydøst for driftsbygningerne.

Udbringningsarealerne er alle beliggende mere end 7,5 km fra nærmeste Natura 2000 område.

Da ejendommen ikke omfatter arealer indenfor internationale naturbeskyttelsesområder, vurderer Kommunen, at ammoniakfordampning igennem luftbåren ammoniak umiddelbart er den eneste potentielle påvirkning af terrestriske naturtyper og arter, der er udpegningsgrundlag for det nævnte Natura 2000 område.

Konsekvensvurdering

Med henvisning til stor afstand og eksponentielt aftagende ammoniakbelastning med afstand fra kilden er det ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren ammoniakbelastning i det nævnte område. Bedriftens andel af den luftbårne ammoniakbelastning af terrestriske naturtyper i området vil være marginal og øget ammoniaktab som følge af udvidelsen medfører ikke nogen beregningsmæssig øget ammoniakbelastning.

Konklusion

Kommunen vurderer, at udvidelsen har en neutral effekt på Natura 2000 området, der ikke vil påvirke områdets naturtyper og arter i at opnå gunstig bevaringsstatus.

⁸ Jf. § 23 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven

⁹ Jf. § 29 i Husdyrgodkendelsesloven

¹⁰ Jf. §§ 7, 8 og 11 i Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen).

¹¹ Jf. § 19 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven

¹² Jf. § 26 i Husdyrgodkendelsesloven

Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter)

Arter beskyttet ifølge EF-habitatdirektivet bilag IV og II må ikke fanges, slås ihjel eller forstyrres med vilje, og deres levesteder må ikke beskadiges eller ødelægges.

Screening

Der er ikke registreret arter omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV i nærheden af ejendommen eller udbringningsarealerne, men enkelte arter omfattet af bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealer omkring ejendommen. Det vurderes på baggrund af Faglig rapport nr. 635 (DMU), naturdata.dk samt kommunens kendskab til området at gælde følgende arter:

Vandflagermus *Myotis daubentonii* og dværgflagermus *Pipistrellus pygmaeus*, samt Odder *Lutra lutra*, findes udbredte i det meste af kommunen. Arterne vurderes dog ikke at blive negativt påvirket af øget ammoniakbelastning eller af andre forhold i forbindelse med udvidelse af husdyrbrug.

Spidssnudet frø *Rana arvalis*, Løgfrø *Pelobates fuscus*, Strandtudse *Bufo calamita* og Markfirben *Lacerta agilis*, findes alle i dele af Hjørring kommune. Disse arter kan potentielt alle blive negativt påvirket af øget ammoniaktilførsel til deres ynglesteder og fødesøgningsområder. Eksempelvis kan dette medføre forringet vandkvalitet i ynglevandhuller for padder eller det kan skabe øget tilgroning af lysåbne naturtyper, hvilket bl.a. medfører et ændret mikroklima med lavere temperatur, samt forringelser i fødeudbuddet til skade for både padder og firben.

Konsekvensvurdering

Nærmeste registrerede forekomst af kvælstoffølsomme bilag IV - arter ligger mere end 7 km. fra husdyrbruget. Det er derfor ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren ammoniakbelastning. Bedriftens andel af den luftbårne ammoniakbelastning af terrestriske naturtyper i området vil være marginal, og øget ammoniaktab som følge af udvidelsen medfører ikke nogen beregningsmæssig øget ammoniakbelastning.

Konklusion

Kommunen vurderer, at udvidelse af husdyrbruget har en neutral effekt for de nævnte bilag IV arter.

Arter på Den danske rødliste

Den danske rødliste er en fortegnelse over naturligt forekommende arter i Danmark, som er truet af udryddelse. Hvis en art er listet som CR (*critically endangered/kritisk truet*), EN (*endangered/truet*), VU (*vulnerable/sårbar*) eller NT (*near threatened/næsten truet*) er arten truet i større eller mindre grad. Røddlistesystemet er et værktøj, som kan benyttes til at vurdere biodiversitetens status og udvikling. Samtidig opfylder den de internationale forpligtelser Danmark har i henhold til Biodiversitetskonventionen.

Der er ikke registreret arter omfattet af Den danske rødliste i nærheden af ejendommen, men enkelte arter omfattet af nævnte lister kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealer omkring ejendommen. Det vurderes på baggrund af dmj.dk (Den danske rødliste), naturdata.dk samt kommunens kendskab til området at gælde for hare *Lepus europaeus* (VU) og odder *Lutra lutra* (VU).

Kommunen vurderer, at udvidelse af husdyrbruget har en neutral effekt for de nævnte liste arter.

Beskyttet natur efter naturbeskyttelsesloven og husdyrgodkendelsesloven

Naturbeskyttelseslovens § 3 beskytter overdrev, heder, moser, enge, strandenge, strandsumpe, søer og vandløb mod ændringer i tilstanden. Beskyttelsen gælder for alle de beskyttede naturtyper bortset fra søer og vandløb, hvis de har en minimumsstørrelse på 2.500 m² i sammenhængende areal. Beskyttelsen gælder for søer på 100 m² eller derover. De beskyttede vandløb er udpeget af de tidligere amtsråd og godkendt af miljøministeren.

Arealer, der er mindre end 2.500 m², er omfattet af beskyttelsen, hvis de indgår en mosaik af naturtyper med et samlet areal på 2.500 m².

Husdyrgodkendelseslovens § 7 fastsætter en beskyttelse af udvalgte § 3 naturtyper¹³. Disse områder er beskyttet mod en merbelastning af kvælstof på 0,3 - 0,7 kg N/ha per år afhængigt af antallet af andre husdyrbrug med mere end 75 DE indenfor 1000 meter af ansøgte projekt.

I Hjørring Kommune er arealer beskyttede efter Naturbeskyttelseslovens § 3 tildelt en målsætning efter, hvor værdifulde de er for at kunne opretholde en rig og varieret natur med mulighed for spredning af dyr og planter i Kommunen.

Målsætningssystemet bygger dels på et strukturindeks dels et botanisk indeks. Strukturindekset indeholder en vægtning af parametre som vegetationsstruktur, drift af arealet herunder evt. afgræsning samt naturtypekarakteristiske strukturer. Det botaniske artsindeks bygger på en vægtning af den enkelte arts score samt områdets artssammensætning og diversitet. Arterne inddeles i typiske arter, positive og særligt positive arter samt problem arter. På denne baggrund vurderes arealets naturtilstand på skalaen; høj – god – moderat – ringe – dårlig. Som udgangspunkt følger tålegrænsen for naturarealer lokalitetens tilstand, således at en bedre naturtilstand også medfører en lavere tålegrænse.

Herudover indgår en række øvrige forhold i et areals målsætning. Det gælder områdets:

- Værdi som regionalt og lokalt naturområde
- Værdi som levested for fredede eller rødlistede arter af planter og dyr
- Værdi som yngle- og rasteområde for bilag IV-arter, der er beskyttede efter habitatdirektivet
- Værdi som økologisk forbindelse
- Værdi som kulturmiljø

I nærheden af ejendommen er der ikke registreret naturarealer efter § 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug men flere overdrev, moser, kultur- og naturenge, søer og vandløb beskyttede efter Naturbeskyttelseslovens § 3. Overdrev er den mest følsomme naturtype for ammoniakbelastning indenfor bedriftens nærområde (Fig. 1).

Naturpunkt 1:

Mose på ca. 2,6 ha, der er omfattet af naturbeskyttelsesloven § 3, beliggende langs Boller Møllebæk. Mosen er i høj grad tilgroet med pilekrat og andre vedplanter eller domineret af Bredbladet dunhammer. Der findes dog også mere lysåbne partier med en højere naturkvalitet, som er domineret af positivarterne Næb-star og Dynd-padderok. På arealet er der registreret 5 positive arter (Tabel II) og naturpunktet vurderes samlet at have en moderat naturtilstand.

Arealet ligger i område udpeget til værdifuldt naturområde og ligger i økologisk forbindelse ifølge Kommuneplan 2009. Tålegrænse for ammoniakpåvirkning for denne type mose ligger i intervallet 15 – 25 kg N/ha per år jf. DMU's harmoniserede tålegrænser. På baggrund af naturtilstanden vurderes denne moses tålegrænse at ligge midt i intervallet, dvs. på 20,0 kg N/ha per år. Den generelle baggrundsbelastning for arealet er 18,7 kg N/ha per år. Den midterste tålegrænse for naturtypen er derfor ikke overskredet ved den generelle baggrundsbelastning.

Kommunen vurderer, at der ikke skal stilles skærpede krav til ammoniakbelastningen på arealet, da det ikke er en særligt ammoniakfølsom naturtype eller levested for fredede, rødlistede og/eller beskyttede planter og dyr omfattet af bilag IV. På denne baggrund vurderes det, at merbelastningen i naturpunkt 1 ikke må være højere end 1,3 kg N/ha per år¹⁴, hvis mosens tålegrænse ikke skal overskrides og dermed give tilstandsændringer.

Da der ikke er fundet internationalt beskyttede arter på arealet, vurderes det, at der ikke kan stilles krav til den samlede belastning af arealet.

¹³ Jf. Husdyrgodkendelseslovens § 7

¹⁴ Jf. kriterier for fastsættelse af skærpede vilkår til ammoniak, Bilag 4 i Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug

Ved udvidelsen af husdyrbruget er beregnet en mertilførsel på 1,3 kg N/ha per år (Tabel I), hvilket ikke overskrider de maksimalt tilladte 1,3 kg N/ha per år. Kommunen vurderer dette som en mindre væsentlig merbelastning, der ikke vil føre til ændring af mosens tilstand.

Naturpunkt 2:

Et overdrev på ca. 0,8 ha. Overdrevet er delvist tilplantet, hvilket er en klar overtrædelse af naturbeskyttelseslovens § 3. Denne tilplantning vil derfor blive påbudt fjernet og overdrevet reetableret. På den intakte del af arealet findes dog stadig Tormentil og Djævelsbid, som er særligt værdifulde positive arter for naturtypen overdrev. Særligt værdifulde positive arter indikerer høj naturtilstand på arealet, da disse arter er meget følsomme overfor påvirkninger der forringer naturtilstanden – herunder kvælstofdeposition. Det samme gælder for Hunde-skjoldlav og Bægerlav, som ligeledes vokser på overdrevet. Arter af lav er ekstremt følsomme overfor negative påvirkninger da de optager næringsstoffer over hele overfladen direkte fra luften og derfor skades meget let af luftforurening. De er desuden blandt de første der udkonkurreres af den vegetation der indfinder sig som følge af øget næringsstofftilførsel. Foruden de nævnte arter er der registreret 14 positive arter for overdrev på arealet (Tabel III). Den intakte del af overdrevet vurderes at have en god naturtilstand og dette vurderes at kunne komme til at gælde for hele overdrevet når dette er reetableret.

Arealet ligger i område udpeget til værdifuldt naturområde og økologisk forbindelse i Kommuneplan 2009, og har en stor værdi i områdets naturnetværk. Tålegrænsen for overdrev af den aktuelle type ligger jf. DMU's harmoniserede tålegrænser at ligge på 10 – 20 kg N/ha per år. Da lokaliteten er levested for en række følsomme arter og naturtilstand er god vurderes tålegrænsen for det pågældende areal at ligge i den lave ende af intervallet, dvs. på 12,5 kg N/ha per år. Den generelle baggrundsbelastning for området er 18,7 kg N/ha per år. Tålegrænsen for lokaliteten er derfor overskredet ved den generelle baggrundsbelastning og der ses også i dag tegn på tilgroning og forekomst af problemarter, særligt i kanten af arealet. Det er derfor kommunens vurdering at en merbelastning med ammoniak i naturpunkt 2 på mere end 1,0 kg N/ha per år vil give anledning til tilstandsændringer.

Da der ikke er fundet internationalt beskyttede arter på arealet, vurderes det, at der ikke kan stilles krav til den samlede belastning af arealet.

Ved udvidelsen af husdyrbruget er beregnet en mertilførsel på 0,6 kg N/ha per år (Tabel I), hvilket ikke overskrider det maksimalt tilladte 1,0 kg N/ha per år. Kommunen vurderer dette som en uvæsentlig merbelastning, der ikke vil føre til ændring af overdrevets tilstand.

Naturpunkt

3:

Et overdrev på ca. 2 ha, som er omfattet af Naturbeskyttelsesloven § 3. Overdrevet består af tre separate arealer, som funktionelt fungerer som et overdrev. På overdrevet er der bl.a. registreret Djævelsbid og Tormentil, som begge er særligt værdifulde positive arter for naturtypen, ligesom der er registreret en række positive arter (Tabel IV). Arealet bærer præg af tidligere at have været afgræsset, og har en god struktur. Overdrevet ligger i område udpeget til værdifuldt naturområde i Kommuneplan 2009 og samlet vurderes naturtilstanden at være god.

Arealet ligger i område udpeget til værdifuldt naturområde og økologisk forbindelse i Kommuneplan 2009, og har en stor værdi i områdets naturnetværk. Tålegrænsen for overdrev af den aktuelle type ligger jf. DMU's harmoniserede tålegrænser at ligge på 10 – 20 kg N/ha per år. Da lokaliteten er levested for en række følsomme arter og naturtilstand er god vurderes tålegrænsen for det pågældende areal at ligge i den lave ende af intervallet, dvs. på 12,5 kg N/ha per år. Den generelle baggrundsbelastning for området er 18,7 kg N/ha per år. Tålegrænsen for lokaliteten er derfor overskredet ved den generelle baggrundsbelastning. Det er derfor kommunens vurdering at en merbelastning med ammoniak i naturpunkt 2 på mere end 1,0 kg N/ha per år vil give anledning til tilstandsændringer.

Da der ikke er fundet internationalt beskyttede arter på arealet, vurderes det, at der ikke kan stilles krav til den samlede belastning af arealet.

Ved udvidelsen er tilføjes yderligere 0,6 kg N/ha per år, hvilket ikke overskrider den maksimalt tilladte merbelastning til naturpunktet. Kommunen vurderer dette som en uvæsentlig merbelastning, der ikke vil føre til ændring af overdrevets tilstand.

Kommunen vurderer samlet, at merbelastningen fra husdyrbruget har neutral effekt for de berørte arealer (naturpunkt 1-3)(Tabel I)

Udbringningsarealer i forhold til beskyttede naturarealer

Hjørring Kommune vurderer påvirkningen af naturområder, der skyldes udbringning af husdyrgødning på nærliggende marker, ifølge Miljøstyrelsens vejledning. Herunder anvendes i givet fald de mulige vilkår, som Miljøstyrelsen peger på. Miljøstyrelsens vejledning bygger i øvrigt på rapporten "BUFFERZONER omkring særlig sårbar natur som beskyttelse mod lokalt nedfald af luftbåren kvælstof fra danske landbrugsejendomme" (herefter bufferzonerapporten).

Udbringningsarealer i forhold til Natura 2000

Nærmeste Natura 2000 område er Nymølle Bæk og Nejsum Hede (EF-habitatområde 217), der ligger mere end 7 km nordøst for nærmeste udbringningsareale. I henhold til bufferzonerapporten, vurderes totalbelastningen selv i værst tænkelige situation at være 0,0 kg N/ha per år i kanten af habitatområdet. Se i øvrigt vurdering af kvælstofbelastning fra stald og lager under afsnittet '1.4. Natura 2000'.

Udbringningsarealer i forhold til natur, der indeholder bilag IV-arter

Der er ikke registreret bilag IV arter i nærheden af bedriftens arealer. Nærmeste registrerede levested for arter omfattet af EU-habitatdirektivets bilag IV ligger ca. 5 km øst for nærmeste udbringningsareal. I henhold til bufferzonerapporten, vurderes totalbelastningen selv i værst tænkelige situation at være 0,0 kg N/ha per år i kanten af levestedet. Se i øvrigt vurdering af kvælstofbelastning fra stald og lager i afsnittet '1.5. Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter)'.

Udbringningsarealer i forhold til natur beskyttet efter naturbeskyttelsesloven

Der ligger kvælstoffølsomme områder beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven nærmere end 100 m fra flere af udbringningsarealerne.

På alle udbringningsarealer har der i årene før været udbragt husdyrgødning.

Ved udbringning af husdyrgødning vil merbelastningen med ammoniak på nærliggende naturområder ikke kunne overstige 1 kg N/ha per år¹⁵ – uanset typen af husdyrgødning før og efter og uanset harmonikravsgrænse før og efter. Det er derfor kommunens vurdering, at udbringning af husdyrgødning på de ansøgte udbringningsarealer, ikke vil kunne medføre en tilstandsændring af de nærliggende § 3 beskyttede områder.

Det skal bemærkes, at udbringning af flydende husdyrgødning på sort jord og græsmarker per 1. januar 2011, skal ske ved nedfældning, hvis ikke gyllen er forsuret¹⁶.

Kulturenge må kun anvendes som udbringningsarealer, hvis de er anvendt som dette inden 1992 og intensiteten for udbringning ikke øges.

Placering af markstak

For at minimere risikoen for tilstandsændringer af de berørte naturpunkter, finder Hjørring Kommune det nødvendigt, at den del af husdyrgødningen der opbevares i markstak ikke placeres nær de udvalgte naturpunkter. Derfor indsættes følgende vilkår for at sikre naturpunkterne 1 og 2 imod yderligere ammoniakbelastning.

¹⁵ Jf. Bufferzonerapporten, Miljøministeriet 2004

¹⁶ Jf. §§ 24 og 38 i Bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.

Stærkt skrånende arealer

Ifølge husdyrgødningsbekendtgørelsen¹⁷ må flydende husdyrgødning ikke udbringes på arealer, der skråner mere end 6° ned mod vandløb, søer over 100 m² eller fjorde inden for en afstand af 20 meter fra vandløbets, søens eller fjordens øverste kant.

Ifølge naturbeskyttelsesloven¹⁸ må landbrugsaktiviteter ikke medføre en ændring af nærliggende naturområders tilstand. Tilstrømning af næringsstoffer fra tilstødende, skrånende udbringningsarealer vil i nogle situationer kunne medføre en sådan tilstandsændring.

Kommunen har konstateret, at ingen af udbringningsarealerne i ansøgningen skråner mere end 6° ned mod vandløb og naturområder beskyttede efter § 3 i naturbeskyttelsesloven. Det er derfor Kommunens vurdering, at der ikke er behov for at stille krav til udbringning af husdyrgødning - ud over allerede eksisterende lovgivning.

Forhold i forbindelse til Kommuneplanen

Husdyrbruget er beliggende indenfor område udpeget som værdifuldt naturområde efter Kommuneplan 2009. Flertallet af udbringningsarealer er desuden beliggende i områder udpeget som værdifuldt eller særligt værdifuldt naturområde og visse arealer også i økologisk forbindelse.

I områder udpeget som særlig værdifuldt naturområde, skal kommunen sikre, at der ikke sker arealanvendelsen eller ændringer af tilstanden, der begrænser natur- og landskabsværdier. I de særligt værdifulde naturområder skal beskyttelsen af eksisterende natur fremmes, og der skal skabes sammenhæng mellem de enkelte naturområder, jf. retningslinje 2.3.3 i kommuneplan 2009.

I områder udpeget som værdifuldt naturområde må arealanvendelsen ikke forringe muligheden for at opfylde naturkvaliteten for områdets naturtyper, der er fastlagt efter principperne i kommunens naturplanlægningssystem, jf. retningslinje 2.3.4 i kommuneplan 2009.

I økologiske forbindelser skal levesteder for planter og dyr sikres og det skal sikres at barrierer for spredning af planter og dyr så vidt muligt undgås, jf. retningslinje 2.3.7 i Kommuneplan 2009.

Merbelastningen i forbindelse med udvidelse af bedriften vurderes ikke at være i modstrid med de nævnte udpegninger i kommunalplanen.

Øvrige bemærkninger

Vurderingen bygger på tolkning af luftfoto, besigtigelse af arealer, beregning af ammoniakbelastning med de bedst tilgængelige modeller fra DMU samt viden om tilstanden af konkrete naturarealer og udbredelsen af planter og dyr.

¹⁷ Jf. § 26 stk. 3 i Bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.

¹⁸ Jf. § 3 i Lovbekendtgørelse nr. 933 af 24. august 2009 om naturbeskyttelse

Table I. Beregnet ammoniakbelastning i udvalgte naturpunkter. Afstand til stald og lager er opgivet som interval for alle stalde- og lageranlæg.

Naturpunkt	1	2	3
<i>Naturtype</i>	Mose	Overdrev	Overdrev
<i>Naturkvalitet</i>	Moderat	God	God
<i>Vurderingsmetode*</i>	A	A	A
<i>Tålegrænse (kg N/ha per år)</i>	20,0	12,5	12,5
<i>Baggrundsbelastning (kg N/ha per år)</i>	18,7	18,7	18,7
<i>Merdeposition fra stald og lager (kg N/ha per år)</i>	1,3	0,6	0,6
<i>Tilladt merdeposition (kg N/ha per år)</i>	1,3	1,0	1,0
<i>Afstand fra staldanlæg til naturpunkt (m)</i>	167 - 210	268 - 314	409 – 472
<i>Omfattet af lov</i>	Naturbeskyttelsesloven	Naturbeskyttelsesloven	Naturbeskyttelsesloven
<i>Besigtigede (dato)</i>	29-09-2011	29-09-2011	14-05-2009
<i>Planstatus</i>	Økologisk Forbindelse, Værdifuldt naturområde	Værdifuldt Naturområde, Økologisk forbindelse	Værdifuldt naturområde

* Vurderingsmetode A) sommerbesigtigelse (på basis af registrering af strukturelle forhold og arter på arealet og med inddragelse af luftfototolkning, tidligere besigtigelser, planstatus mv.)

Tabel II. Registrerede plantearter for mose.

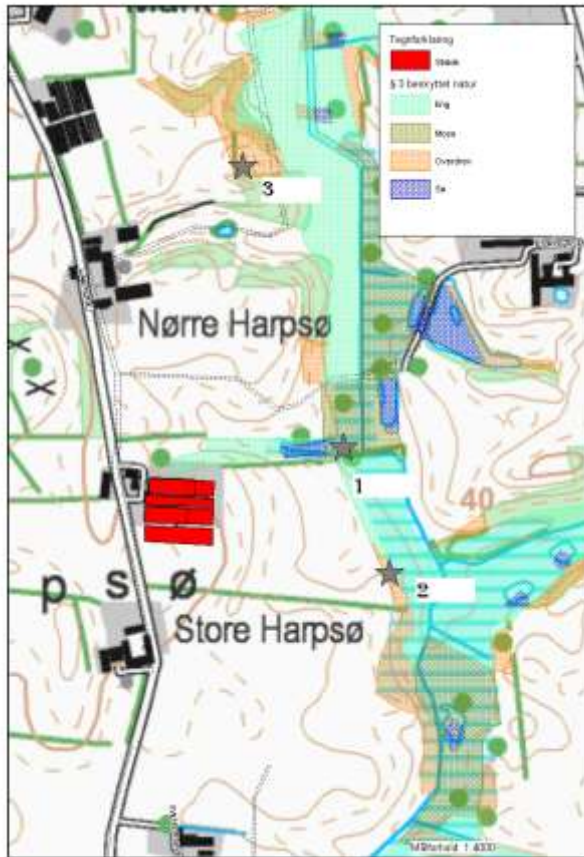
Naturpunkt	1
<i>Positive arter (Moderat følsomme overfor negative påvirkninger)</i>	Dunet dueurt, Kær-dueurt, Eng-nellikerod, Dynd-padderok, Næb-star
<i>Alm. typiske arter</i>	Mose-bunke, Bredbladet dunhammer, Alm. mjøduert, Øret pil, Sværtevæld, Kåltidse, Prikbladet perikon.
<i>Problemarter</i>	Grå-pil
<i>Øvrige arter</i>	Art af Pil

Tabel III. Registrerede plantearter for overdrev.

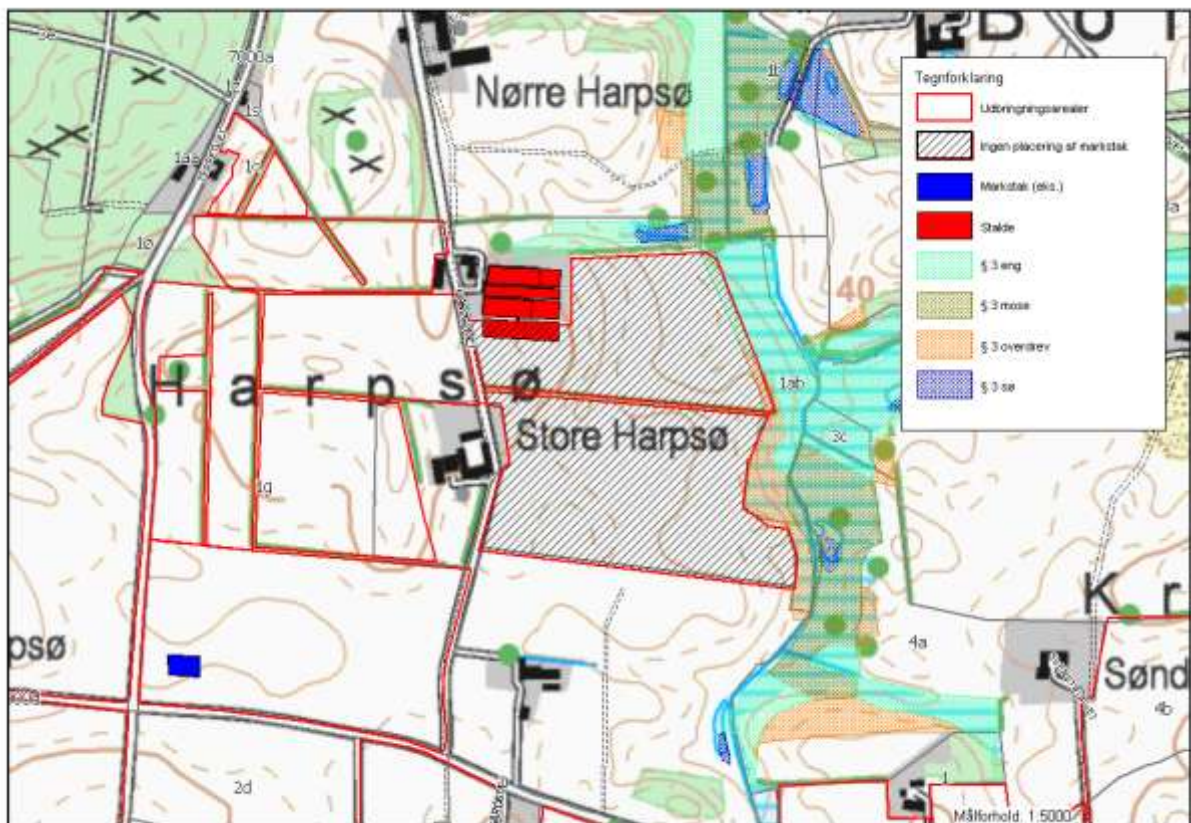
Naturpunkt	2
<i>Særligt værdifulde positive arter (Meget følsomme overfor negative påvirkninger)</i>	Djævelsbid, Tormentil, Hunde-skjoldlav, art af Bægerlav.
<i>Positive arter (Moderat følsomme overfor negative påvirkninger)</i>	Blåhat, Alm. brunelle, Krat-fladbælg, Græsbladet fladstjerne, Mark-frytle, Vellugtende gulaks, Hedelyng, Smalbladet høgeurt, Liden klokke, Bugtet kløver, Alm. kællingetand, Gul snerre, Fåre-svingel, Håret høgeurt
<i>Alm. typiske arter</i>	Høst-borst, Eng-brandbæger, Fløjlsgræs, Alm. hundegræs, Alm. hvene, Alm. hønsetarm, Rød-kløver, Alm. kongepen, Ager-padderok, Kantet perikon, Bidentede ranunkel, Alm. plænekransemos, Rødknæ, Alm. røllike, Bjerg-rørhvene, Hulbladet fedtmos, Rød svingel, Alm. syre, Lancet-vejbred, Tveskægget ærenpris
<i>Problemarter</i>	Hindbær, Hvid-kløver, Vild kørvel, Stor nælde, Lav ranunkel, Kruset skræppe, Ager-tidse

Tabel IV. Registrerede plantearter for overdrev.

Naturpunkt	3
<i>Særligt værdifulde positive arter (Meget følsomme overfor negative påvirkninger)</i>	Djævelsbid, Tormentil
<i>Positive arter (Moderat følsomme overfor negative påvirkninger)</i>	Blåhat, Ene, Krat-fladbælg, Græsbladet fladstjerne, Mark-frytle, Vellugtende gulaks, Håret høgeurt, Smalbladet høgeurt, Alm. knopurt, Kær-snerre, Kærtidse, Hvid anemone, Majblomst
<i>Alm. typiske arter</i>	Ahorn, Bølget bunke, Stilk-eg, Alm. hundegræs, Alm. hvene, Engriflet hvidtjørn, Alm. hønsetarm, Alm. kongepen, Prikbladet perikon, Bidentede ranunkel, Fladstrået rapgræs, Alm. plænekransemos, Alm. røllike, Bjerg-rørhvene, Rød svingel, Alm. syre, Lancet-vejbred, Tveskægget ærenpris, Alm. hylde
<i>Problemarter</i>	Alm. kvik, Vild kørvel, Fandens mælkebøtte, Stor nælde, Rødgran, Kruset skræppe, Alm. fuglegræs, Glat ærenpris
<i>Øvrige arter</i>	Art af Brombær, Bøg, art af Røn, Skovsyre, Martsviol, art af Æble



Figur 1. Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til beskyttet natur og naturpunkt 1-3 (grå stjerne).



Figur 2. Udbringningsarealer nærmest ejendommen (markeret med rød). På de sort-skraverede arealer (mark 52-0 og 53-0) må møkkestakken ikke placeres af hensyn til ammoniak fordampning til de nærliggende naturområder.

Bilag 5. Udtalelse fra Brønderslev Kommune

Hjørring Kommune
 Jørgen Fibigersgade 20
 9850 Hirtshals
 Att: Anette Størup

Miljø, vand og natur

Dato: 15-09-2011
 Dok. nr.: 96303/11
 Sagsbeh.: Lise Laursen
 Lokaltf.: 5520
 Mellem 10-12

Ny Rådhusplads 1
 9700 Brønderslev
 Telefon 9945 4545
 Fax 9945 4500
 raadhus@99454545.dk
 sikkerpost@99454545.dk
 www.bronderslev.dk

Udtalelse til Hjørring Kommune vedr. arealer tilhørende Harpsøvej 65, 9830 Tårs

Hjørring Kommune har den 1. september 2011 bedt om Brønderslev Kommunes udtalelse i sagen vedrørende udvidelse af husdyrbruget på Harpsøvej 65, 9830 Tårs. Harpsøvej 65 er beliggende ca. 3,4 km fra kommunegrænsen til Brønderslev Kommune, og udbringningsarealerne ligger både i Hjørring og Brønderslev Kommune.

Der er fire arealer i Brønderslev Kommune beliggende ca. 2 km nordvest for Sterup.

Overfladevand

I følge ansøgningsmaterialet er det beregnet, at der er i gennemsnit må udbringes 1,6268 DE/ha (DE_{max}) svarende til en udvaskning på maksimalt 60,7 kg N/ha ($kg\ N/ha\ DE_{max}$) fra rodzonen. Det reelle dyretryk er 1,57 DE/ha (DE_{reel}) og den reelle udvaskning er på 60,5 kg N/ha ($kg\ N/ha\ DE_{reel}$). Kravet til maksimal kvælstofudvaskning er således overholdt. Ligesom for arealerne i Hjørring Kommune må der maksimalt udsprede 1,57 DE/ha på arealerne i Brønderslev Kommune.

Kvælstof (nitrat)

Miljøstyrelsen har fastlagt 2 afskæringskriterier for, hvornår et projekt ikke vil medføre skadevirkning på overfladevand som følge af nitratudvaskning.

1. Dyretrykket i det aktuelle opland må ikke have været stigende siden 1. januar 2007 (projektet i kumulation med andre planer og projekter)
2. Nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug må maksimalt udgøre 5% af den samlede udvaskning til det aktuelle område – dog max. 1%, hvis der er tale om vandområder, der kan karakteriseres som et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret (påvirkning fra projektet i sig selv)

Alle udbringningsarealerne ligger uden for nitratklasse og afvander via Flyvbjerg Øland Bæk til andre åsystemer til Uggerby Å og derfra videre til Skagerrak/Vesterhav (i det følgende kun benævnt som "Skagerrak"). I Skagerrak er der to områder, der er udpeget som Natura 2000-område: Lønstrup Rødgrund (habitatområde nr. H 202) og Knudegrund (habitatområde nr. H 203). Dele af oplandet til Skagerrak er udpeget som "oplande til sårbare Natura 2000-områder". Andre dele af oplandet har status som "oplande til områder udenfor Natura 2000-områder". Der er ikke noget af oplandet til Skagerrak, som er karakteriseret som "oplande til meget sårbare Natura 2000-områder".

Grundet strømningsforholdene i Skagerrak vurderer Brønderslev Kommune, at der sker en opblanding af vandet, og derved skal der laves en general habitatvurdering for det pågældende projekt gældende for begge Natura 2000-områder.

Udpegningsgrundlaget for de marine Natura 2000 områder i Skagerrak er naturtypen "1170, rev". Risikoanalysen fra Vand- og Naturplanerne har vist, at habitatområderne i Skagerrak er i

risiko for ikke at opfylde målet i Regionplanen i 2015. Årsagen hertil er bl.a., at Skagerrak er påvirkelig ved tilførsel af næringsstoffer. Tilførslen af næringsstoffer forventes som følge af VMP I, II og III at falde frem til 2015. Det er imidlertid usikkert, hvorvidt det er tilstrækkeligt til at sikre bundfaunasamfund i stabil ligevægt. Brønderslev Kommune har ikke yderligere viden om sårbarheden af Skagerrak, som giver anledning til at vurdere, at oplandet har væsentlig større sårbarhed for kvælstof.

Afskæringskriterie nr. 1 – Påvirkning i kumulation med andre planer og projekter

Dyretrykket i oplandet til Skagerrak er faldende fra 2007 til 2010 fra 77.781 DE til 77.396¹⁹ DE. Antallet af dyreenheder er opgjort på baggrund af det Centrale Husdyr Register (CHR-registret). Tallene er korrigeret for ændringer i omregningsfaktorer for DE, således at disse ændringer indgår progressivt gennem en årrække og ikke giver anledning til store stigninger/fald i det enkelte år, hvor omregningsfaktoren ændres. Miljøstyrelsen vurderer, at usikkerheden i CHR-dataene er på 5-10%²⁰.

Den registrerede udvikling i dyretrykket gennem CHR skal sammenholdes med kommunernes egne oplysninger om tilladelse og godkendelser, som er givet, men ikke udnyttet, samt eventuelle reduktioner eller ophør af dyrehold.

En gennemgang af de tilladelser/godkendelser, som Brønderslev Kommune har givet i perioden fra 2007 til 2011 viser, at der er givet tilladelser/godkendelser til ca. 1.647 DE i oplandet til Skagerrak, hvor fristen for udnyttelse ikke er udløbet. Som udgangspunkt skal tilladelser/godkendelser udnyttes inden for 2 år fra tilladelsen/godkendelsen er givet. I en række tilfælde er der dog givet en frist på op til 5 år for udnyttelse af en godkendelse. Kommunen har ikke opdaterede tal, der viser, hvor stor en andel af disse DE, der reelt er udnyttet på nuværende tidspunkt. Det vil imidlertid ofte være sådan, at en tilladelse/godkendelse udnyttes gradvist. De CHR-registrerede DE vil således i et vist omfang omfatte hele eller delvise udnyttelser af de tilladelser/godkendelser, der er givet i perioden fra 2007 til 2010, og hvor fristen for udnyttelse reelt ikke er udløbet endnu.

Samtidig med, at der er givet tilladelse/godkendelse til etablering og udvidelse af husdyrbrug i kommunen, er der husdyrbrug, der reducerer eller helt ophører med husdyrproduktionen. Ifølge Husdyrgødningsbekendtgørelsen skal husdyrbrug anmelde godkendelsespligtige ændringer i husdyrholdet til kommunen – også når der er tale om reduktion eller ophør i dyreholdet. Erfaringsmæssigt er det imidlertid sjældent, at ophørt eller reduceret husdyrproduktion anmeldes til kommunen. Ligeledes bliver et reduceret eller ophørt husdyrbrug ikke nødvendigvis opdateret i CHR-registret umiddelbart i forbindelse med reduktion/ophør. Der er desuden mulighed for, at et husdyrbrug indsætter dyr igen inden for en 3-årig periode, som er muligt i forhold til kontinuitetsprincippet.

Hvis der tages højde for de usikkerheder, der er i opgørelse af DE i CHR, sammenholdt med kommunens oplysninger om ophørte/reducerede husdyrbrug samt potentielt ikke udnyttede tilladelser/godkendelser, vurderes det, at der ikke er stigning i dyretrykket i oplandet til Skagerrak i perioden fra 2007 til nu. Det skal for god ordens skyld påpeges, at dyretrykket i oplandet til Skagerrak har været faldende fra 2007 til 2010. I 2009 var dyretrykket 78.109 DE, hvilket ligger over niveauet for både 2007 og 2010. Brønderslev Kommune vurderer dog, at det er mest relevant at tillægge dyretrykket i 2010 størst værdi. Overordnet set vurderer Brønderslev Kommune derfor, at dyretrykket i oplandet til Skagerrak har været faldende i perioden 2007 til 2010.

Det vurderes endvidere, at der ikke er andre betydelige kilder til nitratudvaskning – spildevand fra det åbne land, dambrug eller tilsvarende – der har givet anledning til stigende nitratudvaskning i det aktuelle opland i perioden fra 2007 og fremefter. Med hensyn til spildevand fra det

¹⁹ <http://jordbrugsanalyser.dk/webgis/kort.htm>

²⁰ Supplement til den digitale husdyrvejledning om kommunernes opgørelse af dyretryk. Miljøministeriet, Miljøstyrelsen Erhverv. Notat af 28. februar 2011

åbne land, er der gennem den seneste årrække sket og vil stadig ske en forbedret rensning af spildevand som led i kommunens spildevandsplanlægning.

Afskæringskriterie nr. 2 – Påvirkning fra projektet i sig selv

Kystlandet "Skagerrak/Vesterhav" har et samlet areal på 105.571 ha. Brønderslev Kommune har vurderet, at den samlede udvaskning til Skagerrak er på 1.717 t N pr. år²¹.

I forhold til Harpsøvej 65 kan beregningerne for kvælstof ses af nedenstående skema.

Harpsøvej 65		
N-reduktionspotentiale	51-75 %	Middelværdi 63 %
Areal til udbringning		11,95 ha
Udvaskning fra rodzonen, husdyrgødning, kg N/ha/år	Forskel i Farm-N beregning med og uden husdyrgødning	4,9
Samlede påvirkning fra projektet til N 2000-området, kg N/år	Andelen fra arealerne i Brønderslev Kommune	$4,9 \times 11,95 \times (1 - 0,63) = 22$
Ansøgt kvælstofbidrag af det samlede kvælstofbidrag til N2000 området	$22 / 1.717.000$	0,001 %

Udvaskningen fra arealerne i Brønderslev Kommune i det konkrete projekt udgør 0,001 % og dermed langt under både 1 og 5 % af den samlede belastning til Skagerak. På den baggrund vurderer Brønderslev Kommune, at projektet ikke i sig selv kan give anledning til væsentlig kvælstofpåvirkning af det marine Natura 2000-område i Skagerrak.

Fosfor

Ifølge retningslinjer fra Miljøstyrelsen skal der foretages en vurdering af, hvorvidt et projekt i sig selv kan påvirke habitatområder med hensyn til fosfor. Brønderslev Kommune har vurderet, at den samlede påvirkning af Skagerrak med fosfor er 70,5 t P pr. år²².

I forhold til ejendommen Harpsøvej 65 kan beregningerne for fosfor ses af nedenstående skema.

Harpsøvej 65		
Areal til udbringning		11,95 ha
Fosforoverskud, kg pr. ha pr. år		10,5
Forøgelse i godkendelsesperioden på 8 år		$10,5 \times 8 = 84$ kg P
% forøgelse i forhold til en samlet fosforpulje på 2000 kg pr. ha i pløjelaget ²³		$84 / 2000 = 4,2$ %
Worst case udvaskning af fosfor ²⁴		1 kg P pr. ha pr. år (standardværdi)
Worst case udvaskning fra projektet	Andelen fra arealerne i Brønderslev Kommune	$11,95$ ha \times $1 = 11,95$ kg P pr. ha pr. år
Worst case påvirkning fra projektet i forhold til den procent-		$11,95$ kg P \times $4,2$ % = $0,50$ kg P i alt

²¹ Tabel 2.4.8, påvirkning i perioden 2001-2005 fra "Udkast til vandplan, Hovedopland 1.1, Nordlige Kattegat og Skagerrak"

²² Udregnet ud fra forudsætninger i vandplanen. Forudsætninger i vandplan: P-afstrømning til Nordlige Kattegat og Skagerrak på 164 t pr. år (tabel 2.2.8). Totalmængden fordelt på Nordlige Kattegat og Skagerrak med 57 % til Nordlige Kattegat og 43 % til Skagerrak (svarende til samme opdeling som for N i tabel 2.4.8).

²³ I henhold til forudsætninger i vejledning fra Miljøstyrelsen

²⁴ I henhold til forudsætninger i vejledning fra Miljøstyrelsen

vise forøgelse i godkendelsesperioden		
Ansøgt fosforbidrag af det samlede fosforbidrag til Natura 2000 området	0,5 / 70.500	0,0007 %

Påvirkningen fra arealerne i Brønderslev Kommune i det konkrete projekt udgør 0,0007 % og dermed langt under både 1 og 5 % af den samlede belastning til Skagerrak. På den baggrund vurderer Brønderslev Kommune, at projektet ikke i sig selv kan give anledning til væsentlig fosforpåvirkning af det marine Natura 2000-område i Skagerrak.

Grundvand

I forhold til nitratberegning for grundvand vil der foreligge en beregning for nitratkoncentrationen i det vand, der forlader rodzonen for udbringningsarealer, hvor hele eller dele af arealet er udpeget som nitratfølsomt indvindingsområde. Alle markerne i Brønderslev Kommune er beliggende i nitratfølsomt indvindingsområde, hvorfor der er foretaget beregning på disse marker.

Hvis nitratkoncentrationen er over 50 mg N/l, må der ikke være nogen merbelastning i forhold til nudrift. I den konkrete sag er der beregnet, at der ikke sker nogen merudvaskning af nitrat, hvorfor projektet opfylder kravet til nitrat i forhold til grundvand.

Kommuneplanudpegnings

Udbringningsarealerne ligger ifølge Kommuneplanen 2009-2021 inden for udpegnings jordbrugsområde. I jordbrugsområderne skal hensynet til jordbrugserhvervene varetages i balance med hensynet til de øvrige åbne landinteresser og byudviklingsinteresser. Derudover ligger arealerne ikke i andre udpegningsområder i henhold til Kommuneplanen. Brønderslev Kommune vurderer derfor, at det ansøgte ikke rummer konflikter i forhold til formålet med udpegnings.

- §7 natur

Naturbeskyttelseslovens § 3 omfatter naturområder i form af moser, søer, ferske enge, overdrev, heder og strandenge, som er beskyttet mod tilstandsændringer. Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, § 7 omfatter en delmængde af de naturarealer der er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, som er særligt følsomme overfor udledning af luftbåret kvælstof. Særligt sårbare § 3 naturområder, der ikke er omfattet af kriterierne i § 7, skal omfattes af samme afskæringskriterier for ammoniak, såfremt naturkvaliteten og kommunens mål for naturområdet tilsiger en beskyttelse på niveau med § 7 områderne.

Ifølge Bekendtgørelse nr. 1695 af 19/12/2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage mv. skal beskyttet natur beskyttes mod ammoniakdeposition ved nedfældning på sort jord og græsmarker. Udover dette lovkrav er der ikke yderligere begrænsninger på ammoniakdepositionen fra udbringningsarealerne.

Der er ca. 2,1 km til nærmeste §7 område fra udbringningsarealerne. På denne afstand vurderes udbringningen ikke at ville medføre nogen væsentlig effekt af ammoniak på natur i §7 området.

- § 3 beskyttet natur

Naturområder, der er beskyttede i henhold til § 3 i Lov om naturbeskyttelse, må generelt ikke tilføres gødningsstoffer. Der er ikke registreret § 3 beskyttet natur på udbringningsarealerne, men der grænser en §3 beskyttet mose og eng op til mark 25-0. Dette udbringningsareal indeholder ikke hældninger i terrænet, som kan give anledning til restriktioner i forhold til gylleudbringning.

- Bilag IV arter

En række dyr, som er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på egnen omkring arealerne. På baggrund af "Faglig rapport nr. 322" fra DMU samt kommunens øvrige kendskab vurderes umiddelbart, at det kan være odder, markfirben, spidssnudet frø, løgfrø, bæklampret, dværg flagermus, skimmel flagermus, vandflagermus og langøret flagermus.

Odder færdes typisk tæt på søer og vandløb, men kan også findes langt fra disse. Da odder oftest er nataktive og markdriften normalt foregår i dagtimerne, vurderes det, at raste- og yngleområderne for odder ikke bliver påvirket.

Flagermus benytter ofte hulheder i træer eller huse som opholdssted om dagen og under vinterdvalen. Føden består af insekter som fanges i luften nær vådområder, marker, skove og levende hegn. De enkelte arter af flagermus har forskellige præferencer mht. fødesøgningsområde. Der er ingen registreringer af flagermus nær udbringningsarealerne, men det kan ikke udelukkes, at én eller flere arter kan raste eller yngle i området. Det ansøgte vurderes ikke at have en negativ indflydelse på flagermus, da hverken opholdssteder eller fødegrundlag påvirkes.

Især solbeskinnede skråninger med veldrænet jord og lav vegetation kan være potentielle yngle- eller rasteområder for markfirbenet. Markdriften vurderes ikke at have en negativ effekt på en eventuel bestand af markfirben, da der ikke er potentielle yngle- eller rastesteder i nærheden af marken.

Spidssnudet frø kan forekomme i mange typer af vandhuller, men foretrækker vandhuller, der omgives af fugtige udyrkede arealer som fødesøgnings- og rasteområde.

Løgfrø foretrækker områder med løs, leret jord og findes derfor typisk på dyrkede marker, særlig kartoffelmarker. Den ses dog også i enge, moser og i haver. Dog er løgfrøen ret kritisk i sit valg af ynglevandhuller. De skal være solbeskinnede, have rent vand, og der må ikke være fisk.

Markdriften vurderes at have en neutral effekt for de nævnte arter. På baggrund af det nuværende vidensgrundlag vurderes det, at markdriften ikke vil påvirke bilag IV arternes yngle og rasteområder.

- Artsfredninger og rødlistearter

På udbringningsarealerne er kommunen ikke bekendt med forekomster af planter og dyr omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistearter.

- Internationale naturbeskyttelsesområder

Nærmeste EF-habitatområde, Nymølle Bæk og Nejsum Hede, ligger ca. 9 km øst for udbringningsarealerne. På denne afstand vil ammoniakdepositionen herfra være 0,0 kg N/ha/år. Det vurderes derfor, at markdriften er i overensstemmelse med habitatdirektivet.

- Fredede områder og fredede fortidsminder på eller i tæt nærhed af udbringningsarealet

Der er ingen fredede områder eller fortidsminder på udbringningsarealerne eller i tæt nærhed heraf, idet der er over 400 m til nærmeste registrerede fortidsminde.

Beskyttede diger

Digerne er vigtige elementer i kulturlandskabet, som dels viser tidligere tiders arealudnyttelse, ejendomsforhold og administration, dels fungerer som levesteder og spredningskorridorer for dyr og planter, og bidrager til et afvekslende landskab. Museumslovens § 29 a foreskriver, at der ikke må foretages ændring i tilstanden af sten- og jorddiger, herunder gennembrud af diget, jævning eller andre tilstandsændringer af de beskyttede diger. Der er ingen registrerede diger

på eller tæt ved udbringningsarealerne. Den præcise placering af diger kan findes på www.arealinfo.dk.

Vandløb

Brønderslev Kommune har undersøgt om, der vil være risiko for afstrømning af gødningsstoffer til vandløb og søer fra de ansøgte arealer.

Generelt må husdyrgødning, ensilagesaft og spildevand ikke udbringes på en sådan måde, at der er fare for, at gødningen, ensilagesaften eller spildevandet strømmer til søer eller vandløb, herunder dræn, ved tøjbrud eller regnskyl jf. BEK 1695 af 19/12 2006. Endvidere må flydende husdyrgødning ikke udbringes på stejle skrånninger med en hældning på mere end 6° ned mod vandløb, søer over 100 m² eller fjorde inden for en afstand af 20 m fra vandløbets, søens eller fjordens øverste kant.

Jævnfør Vandløbslovens § 69, er der krav om 2 m bræmmer som gælder for alle vandløb og for søer over 100 m², der ligger i landzone og som er naturlige eller højt målsatte i Kommuneplanen 2009-2021. Naturlige vandløb er vandløb, som findes på ældre kortmateriale, og som vurderes at være naturlige vandløb ud fra vejledningens retningslinjer. Jævnfør Kommuneplanen, må vandløbene ikke anvendes til formål der hindrer fastholdelse eller opnåelse af de fastsatte målsætninger. For alle målsatte vandløb er der i kommuneplanen fastsat krav til vand- og vandløbskvaliteten.

Bræmmerne må ikke dyrkes eller jordbehandles og der må ikke foretages terrænændringer. Der må ikke plantes eller fældes træer uden tilladelse. Bræmmerne beskytter vandløbet mod, at sand og jord skylles ud fra markerne. Plantevæksten på bræmmerne kan være med til at bortskygge noget af grøden i vandløbet. Bræmmerne er på den måde et bidrag til at sikre afledning af vand og mindske udgifterne til vandløbsvedligeholdelsen. Samtidig er bræmmerne en stor gevinst for naturen. Græsning og høslæt er tilladt på bræmmerne. Hvis der går dyr på arealerne ved vandløbet, skal der som hovedregel opsættes et hegn mindst 1 meter fra vandløbet, så dyrene ikke træder bræmmerne ned.

Et opdateret kort med vandløb med bræmmer kan ses af kommunes hjemmeside:

www.bronderslev.dk → kommunen i kort

Udbringningsarealet 25-0 ligger tæt ved Flyvbjerg Øland Bæk, som er målsat som B1 – ophold- og opvækstvand for laksefisk. Der er ved gennemgang af kortmaterialet ikke fundet hældninger på udbringningsarealet ned mod vandløbet som kan give anledning til fastsættelse af skærpede krav til bræmmer. Erosion af udbragt husdyrgødning til vandløbet under kraftige regnskyl vurderes på den baggrund ikke at udgøre en risiko, såfremt der opretholdes en dyrkningsfri bræmme på 2 meter, jf. Vandløbslovens § 69.

Det er Brønderslev Kommunes vurdering, at landbrugsdrift, herunder udspreddning af husdyrgødning i det omfang, der ansøges om og efter gældende regler på det vandløbsnære areal, ikke vil påvirke flora og fauna i det aktuelle vandløb. På det grundlag vurderes det, at ændringen ikke vil være i modstrid med vandløbsmålsætningerne.

Med venlig hilsen

Brønderslev Kommune

Lise Laursen

Miljømedarbejder

Lise.Laursen@99454545.dk

Bilag 6. Detaljeret vurdering af påvirkning af fjord og hav

Alle udbringningsarealer i den ansøgte bedrift afvander til Skagerrak. Hjørring Kommune har vurderet det aktuelle projekts mulige påvirkninger af de marine dele af habitatområderne H1 (Skagens Gren og Skagerrak), H203 (Knudegrund) og H202 (Lønstrup Rødgrund).

I udpegningsgrundlagene for de 2 sidstnævnte områder ses ikke at være kvælstof- eller fosforfølsomme arter i det marine vandmiljø. Derimod er det uklart, om der i udpegningsgrundlaget for den marine del af H1 findes næringsstoffølsomme elementer, da Naturstyrelsen ikke har beskrevet grundlaget for udpegningen.

Det fremgår dog af såvel basisanalysen for Skagens Gren og Miljøministeriets forslag til vandplan for Hovedopland 1.1 Nordlige Kattegat og Skagerrak, at miljømålet er "god tilstand". Det fremgår også, at miljømålet ikke er opfyldt i området. Det er derfor kommunens vurdering, at enhver yderligere væsentlig tilførsel af næringsstoffer fra oplandet vil forringe mulighederne for at opnå denne målsætning og bidrage til, at den samlede påvirkning af vandområdet øges, hvormed man bevæger sig i den forkerte retning i forhold til målsætningen.

Kommunen har valgt at foretage en vurdering af projektet i overensstemmelse med habitatdirektivets retningslinier og Miljøstyrelsens vejledning.

I vejledningen har ministeriet opstillet 2 afskæringskriterier for, hvornår et projekt ikke kan medføre skadevirkning på overfladevande som følge af nitratudvaskning Miljøstyrelsen antager ifølge vejledningen, at grænsen for at der kan ses en påvirkning, er den samme for fosfor som for nitrat:

1. Påvirkning fra projektet i sig selv.
Kvælstof/fosforudvaskningen fra det samlede husdyrbrug må maksimalt udgøre 5% af den samlede udvaskning til det aktuelle område – dog max. 1% hvis der er tale om vandområder der kan karakteriseres som et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret. (Påvirkning fra projektet i sig selv.)
2. Påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter.
Dyretrykket i det aktuelle opland må ikke have været stigende siden 1. januar 2007.

Ad 1. Påvirkning fra projektet i sig selv

KVÆLSTOF

Skagerrak er kategoriseret som "sårbart vandområde", men ikke som "meget sårbare vandområder". Oplandet, som antages at påvirke vandområdet Skagerrak og Skagens Gren, kaldes i Statsforvaltningens opgørelse over dyretryk for "Skagerrak/Vesterhav". Vandområdet kan efter kommunens vurdering ikke betegnes som et lukket bassin eller et meget lidt eutrofieret område. Det er derfor 5%-grænsen, der er gældende for projektet.

Oplandet har et samlet areal på 127.236 ha. Den samlede udvaskning fra diffuse kilder (dyrkede og udyrkede arealer samt spredt bebyggelse) beregnes ud fra følgende forudsætninger:

Ifølge forslag til vandplan, Hovedopland 1.1 Nordlige Kattegat og Skagerrak er den samlede kvælstofafstrømning fra vandoplandet (diffuse kilder) på 3.579 tons N/år. Hvis denne mængde opdeles på henholdsvis Nordlige Kattegat og Skagerrak ud fra forholdstal i DMU faglig rapport nr 804-2010 (NOVANA) bliver udledningen til Skagerrak 1.396 tons N/år

Hvis bidraget fra et husdyrbrug skal udgøre 5% jf. ovenfor skal merudvaskningen²⁵ fra et ansøgt projekt udgøre 69,80 tons N/år. Der skal så eksempelvis indgå 7.755 ha i et område med reduktionsprocent 25 og merudvaskningen fra husdyrgødningen skal være på 12 kg N/ha/år.

Med det tænkte eksempel er det sandsynliggjort, at det ansøgte projekt bidrager med langt under 5% af den samlede udvaskning til det aktuelle vandområde jf. afskæringskriterium 1 ovenfor.

FOSFOR

Ifølge forslag til vandplan, Hovedopland 1.1 Nordlige Kattegat og Skagerrak er den samlede fosforafstrømning fra vandoplandet (diffuse kilder) på 134 tons P. Hvis denne mængde opdeles på henholdsvis Nordlige Kattegat og Skagerrak ud fra forholdstal i DMU faglig rapport nr 804-2010 (NOVANA) bliver udledningen til Nordlige Kattegat 53,6 tons P/år.

Hvis bidraget fra et husdyrbrug skal udgøre 5% jf. ovenfor skal merudvaskningen fra et ansøgt projekt udgøre ca. 2680 kg P/år. Der skal så eksempelvis i et projekt indgå 33.500 ha med et fosforoverskud på 20 kg P/ha.

Med det tænkte eksempel er det sandsynliggjort, at det ansøgte projekt bidrage med langt under 5% af den samlede udvaskning til det aktuelle vandområde jf. afskæringskriterium 1 ovenfor.

Ad 2. Påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter

Statsforvaltningen har ud fra data i det Centrale Husdyrregister (CHR-registret) opgjort, at der i oplandet "Skagerrak/Vesterhav" i perioden fra 2007 til 2010 er sket en nedgang i det samlede antal DE fra 81.282 til 80.609.

Denne centralt opgjorte udvikling i dyretrykket til og med 2010, kan suppleres med kommunens oplysninger for 2011 om ophørte/reducerede husdyrbrug samt med de tilladelser/godkendelser der er givet af kommunen og som stadig kan udnyttes. Det er kommunens vurdering, at der over korte perioder (under 1 år) ikke sker og ikke er sket nogen afvigelse fra den generelle tendens, nemlig at antallet DE ikke stiger med tiden, men snarere falder.

Kommunen vurderer endvidere, at der ikke er andre kilder, der har medført en stigende næringsstofudvaskning fra oplandet til vandområdet fra 2007 og fremefter. Det være sig spildevand fra det åbne land, dambrug eller tilsvarende. Med hensyn til spildevand fra det åbne land, er der gennem den seneste årrække sket en stadig forbedret rensning af spildevand som led i kommunens spildevandsplanlægning.

²⁵ Med merudvaskning menes "mer" i forhold til udvaskning fra kunstgødning. I forhold til husdyrloven skal der kun vurderes på merudvaskning fra husdyrgødning i forhold til kunstgødning. Merudvaskning for kvæggylle er ca. 6 kg N/ha/år, for svinegylle ca. 8 kg N/ha/år og for mink- og fjerkræs ca. 12 kg N/ha/år.

Bilag 7. Notat om Standardsædskifter og referencesædskifter

Uddrag af Miljøstyrelsens Notat om Sædskifter og referencesædskifter af 27.06.07

Svine- og plante-sædskifter:			Vinterkorn	Lovpligtige efterafgrøder	Vårkorn	Æfter (0 - 10%)	Vinterraps	Froafgrøder	Sukkerroer	Kartofler	I alt	Udvasknings- indeks	Efterafgrøde- grundareal	Maksimalt areal med efterafgrøder
S1	6% efterafgr.	Typisk lørjord (> JB4)	54	6	15	5	20				100	96	100	20
S2	10% efterafgr.		50	10	15	5	20				100	93	100	20
S3	6% efterafgr.	Typisk sandjord (JB1-4)	44	6	35	5	10				100	100	100	40
S4	10% efterafgr.		40	10	35	5	10				100	98	100	40
S5	6% efterafgr.	Med frøavl	40	5	25	5	10	15			100	89	85	30
S6	10% efterafgr.		36	9	25	5	10	15			100	86	85	30
S7	6% efterafgr.	Med roer	35	5	35	5			20		100	90	80	40
S8	10% efterafgr.		32	8	35	5			20		100	88	80	40
S9	6% efterafgr.	Med frøavl og roer	35	5	35	5		10	10		100	89	80	40
S10	10% efterafgr.		32	8	35	5		10	10		100	88	80	40
S11	6% efterafgr.	Med kartofler	20	5	35	5	10			25	100	97	75	40
S12	10% efterafgr.		17	8	35	5	10			25	100	96	75	40
S13	100% vinterafgrøder		85				15				100	102		
S14			80				20				100	100		
S15			75				25				100	99		
S16			70				30				100	97		